Januarinota 2023

Ontwikkeling wetten en fondsen UWV 2022-2023

Inhoudsopgave

Samenvatting **3**

1. Belangrijkste ontwikkelingen **4**
1.1. Volumeontwikkelingen 4
1.2. Financiële ontwikkelingen 5
1.3. Premies 2022 en 2023 7

2. Arbeidsongeschiktheid **10**
2.1. WIA 11
2.2. Wajong 13
2.3. WAO 14
2.4. WAZ 15

3. Werkloosheid **17**
3.1. WW 17
3.2. IOW 20

4. Ziekte en zorg **22**
4.1. Ziektewet 22
4.2. Wazo 24

5. Re-integratie **27**

6. Toeslagen en tegemoetkomingen **30**
6.1. Toeslagenwet 30
6.2. Tegemoetkomingen arbeidsongeschikten 31

7. Fondsen **33**
7.1. Aof 33
7.2. Whk 36
7.3. Afj 38
7.4. AWf 39
7.5. Ufo 42
7.6. Toeslagenfonds 43

Lijst van afkortingen **44**

Begrippenlijst **45**

Bijlage I Wet- en regelgeving **47**

Bijlage II Overzicht wet–fonds **49**

Bijlage III Re-integratie **53**

Bijlage IV Aansluitingstabel **55**

Bijlage V Financiële publicaties UWV **57**

Colofon **59**

Januarinota 2023

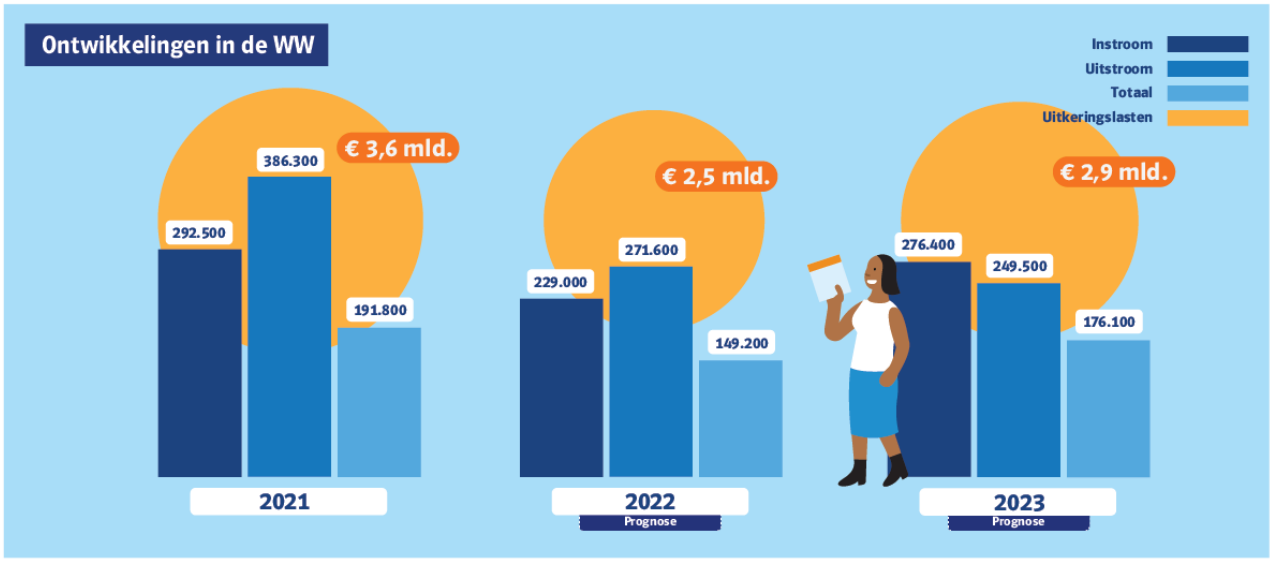

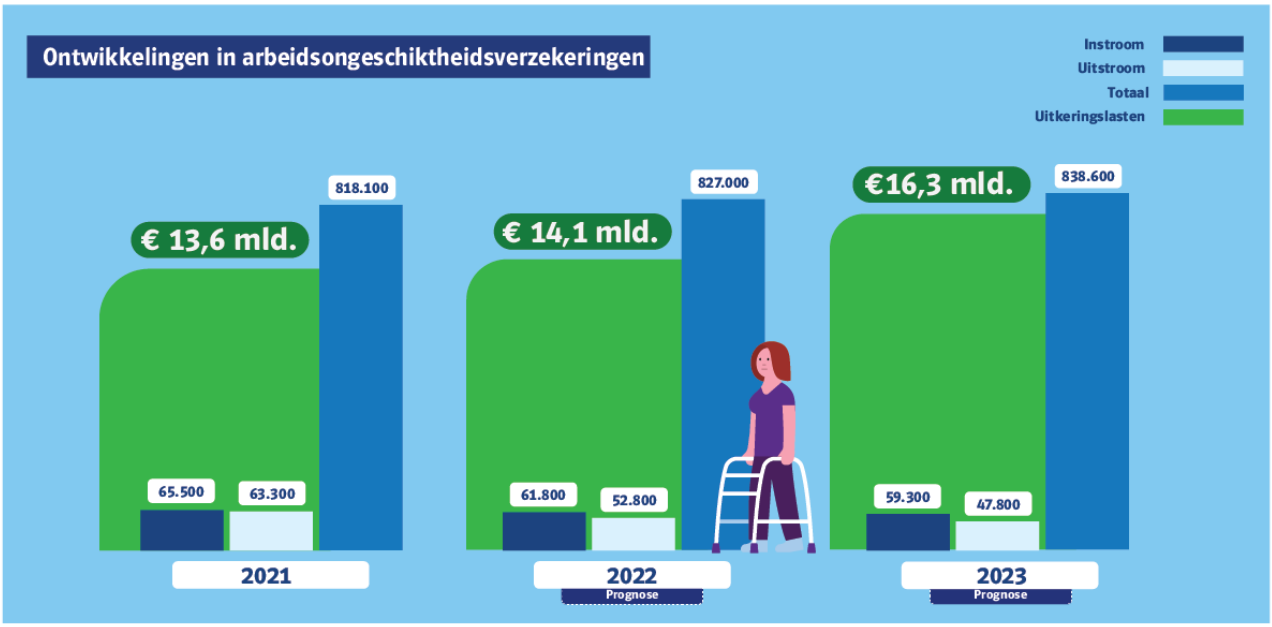

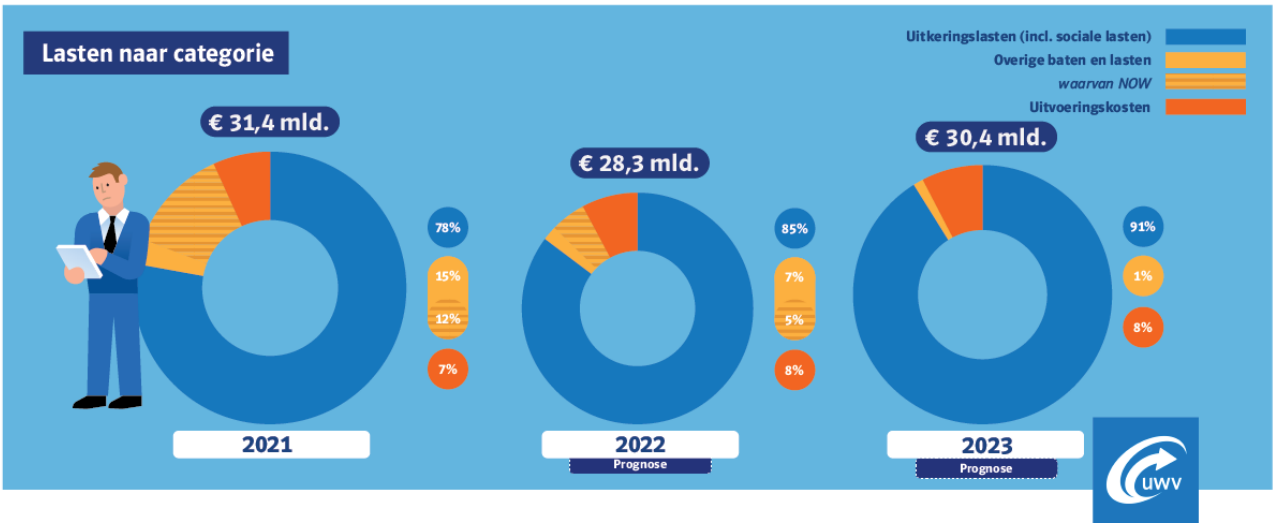

Samenvatting

Algemene ontwikkelingen

- De oorlog in Oekraïne en de daaruit volgende energiecrisis hebben gezorgd voor een forse toename van de inflatie en een lagere economische groep dan waarmee UWV raamde voor de Juninota 2022.
- Het kabinet heeft vanwege de hoge inflatie besloten om het wettelijk minimumloon op 1 januari 2023 in één keer met 10,15% te verhogen. De uitkeringen stijgen in vrijwel gelijke mate mee. De uitkeringslasten voor 2023 zijn voornamelijk hierdoor ruim € 800 miljoen hoger dan eerder bij de Juninota 2022 geraamd werd.
- De AOW-leeftijd is in 2022 met drie maanden verhoogd en is in 2023 nog eens met drie maanden verhoogd. Dit heeft voor alle wetten een opwaarts effect op de uitkeringsaantallen in 2022 en 2023.
- Sinds september 2022 ontvangt en betaalt UWV weer rente over respectievelijk positieve en negatieve rekening-courant bedragen van de UWV-fondsen. In 2022 ontvangt UWV per saldo € 60 miljoen en in 2023 € 421 miljoen aan rentebaten.
- Om de gevolgen van de coronacrisis voor werkgevers en werknemers te verzachten, heeft de overheid een aantal steunmaatregelen getroffen. Hiervan voert UWV de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) uit. De laatste periode, NOW 6, liep tot en met maart 2022. De stijging van het aantal bedrijfsfaillissementen die verwacht werd na het stoppen van deze overheidssteun is vooralsnog beperkt gebleven.

Arbeidsongeschiktheid

- Het totaal aantal uitkeringen voor de arbeidsongeschiktheidswetten stijgt in de periode 2021–2023. Tegenover een toename van het aantal WIA- en Wajong-uitkeringen staat een afname bij de WAO en WAZ.
- Doordat UWV minder WIA-claimbeoordelingen op tijd kan verrichten, worden er vaker WIA-voorschotten verstrekt. In de statistieken hebben de voorschotten een verhogend effect op de in- en uitstroomcijfers bij de WGA.
- In 2022 is er nog een toename van het aantal voorschotten. Sinds 1 oktober 2022 past UWV echter een vereenvoudigde claimbeoordeling toe voor de leeftijdscategorie 60 jaar en ouder. We verwachten dat hierdoor minder voorschotten nodig zullen zijn. Voor 2023 gaan we uit van een afname van het aantal voorschotten.
- De totale AO-uitkeringslasten stijgen in 2022 met € 530 miljoen tot € 14.133 miljoen en in 2023 met € 2.122 miljoen tot € 16.255 miljoen.

Werkloosheid

- Het aantal WW-uitkeringen daalt in 2022 met 43.000 tot 149.000 uitkeringen. Op basis van de CPB-basisraming zal de WW in 2023 weer met 27.000 stijgen tot 176.000.
- De WW-uitkeringslasten dalen in 2022 met € 1.030 miljoen tot € 2.523 miljoen en stijgen in 2023 met € 333 miljoen tot € 2.856 miljoen.

Ziekte en zorg

- De Ziektewet-uitkeringslasten dalen in 2022 met € 28 miljoen tot € 1.949 miljoen en stijgen in 2023 met € 51 miljoen tot € 2.000 miljoen.
- De Wet arbeid en zorg (Wazo) kent vier verschillende regelingen: Wazo-werknemers, Wazo-WIEG (partnerverlof), Wazo-ZEZ (zwangere zelfstandigen) en Wazo-Wbo (Wet betaald ouderschapsverlof). De Wazo-Wbo is op 2 augustus 2022 in werking getreden.
- De Wazo-uitkeringslasten stijgen in 2022 met € 107 miljoen tot € 1.699 miljoen en in 2023 met € 616 miljoen tot € 2.315 miljoen.

STAP-regeling

- Om hun positie op de arbeidsmarkt te versterken, kunnen werkenden en werkzoekenden sinds 1 maart 2022 jaarlijks bij UWV een STAP-budget van maximaal € 1.000 aanvragen voor scholing en ontwikkeling. Het budget voor 2022 van € 183,7 miljoen is volledig benut. Voor 2023 is een budget van € 178,6 miljoen beschikbaar. Het kabinet heeft besloten om het aanvraagtijdvak voor het STAP-budget van januari 2023 over te slaan om maatregelen gericht op het terugdringen van misbruik en oneigenlijk gebruik te implementeren.

UWV-fondsen

- De totale uitkeringslasten dalen in 2022 met € 463 miljoen tot een niveau van € 20.817 miljoen. In 2023 stijgen de totale uitkeringslasten met € 3.195 miljoen. De categorie ‘overige baten en lasten’ daalt in 2023 met € 1.693 miljoen vanwege het wegvallen van de NOW-regeling.
- De totale UWV-lasten nemen in 2022 af met € 2.705 miljoen tot een niveau van € 28.318 miljoen. In 2023 stijgen de totale UWV-lasten met € 2.108 miljoen tot een niveau van € 30.426 miljoen.
- Tegenover de lasten staan de premiebaten van werkgevers en de rijksbijdragen van de Rijksoverheid, die jaarlijks het UWV-lastenniveau overstijgen. Het totale fondsvermogen is in 2021 toegenomen met bijna € 5.500 miljoen tot een niveau van € 16.449 miljoen. In 2022 neemt het totale fondsvermogen toe met € 9.248 miljoen tot € 25.697 miljoen en in 2023 neemt het geraamde fondsvermogen toe met € 8.490 miljoen tot een niveau van € 34.187 miljoen. In 2023 zal het AWf-vermogen voor het eerst sinds 2010 weer positief worden.

1. Belangrijkste ontwikkelingen

In de Januarinota 2023 geeft UWV voor 2022 en 2023 actuele inzichten in de verwachte ontwikkeling van de door UWV uitgevoerde wetten en fondsen.

De ramingen in de Januarinota 2023 zijn gebaseerd op de beschikbare statistische en financiële gegevens tot en met oktober 2022. Verder vormen de macro-economische gegevens uit de Macro Economische Verkenning (MEV) van het Centraal Planbureau (CPB) de uitgangspunten. Volgens de basisraming van het CPB groeit de economie met 4,6% in 2022 en met 1,5% in 2023. De werkloosheid komt uit op een historisch laag niveau van 3,4% in 2022 en loopt vervolgens op tot 3,9% in 2023.

Sinds 1 maart 2022 is de subsidieregeling stimulering van de arbeidsmarktpositie (STAP-regeling) van kracht en sinds 2 augustus 2022 de Wet betaald ouderschapsverlof (Wbo).

Coronacrisis, Oekraïne en inflatie

De Januarinota 2023 is tot stand gekomen in een periode waarin de coronacrisis achter de rug lijkt te zijn. De steunmaatregelen van de overheid, waaronder de door het UWV uitgevoerde tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW), zijn afgebouwd. Vooralsnog is een ontslaggolf uitgebleven en door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt is een snelle toename van de werkloosheid niet waarschijnlijk. Ook de verwachte toename in het aantal faillissementen is tegen de verwachting in nog nauwelijks zichtbaar. Daarnaast is uitstel van betaling van premies verleend aan werkgevers. Onzeker is in welke mate deze premies alsnog ontvangen zullen worden.

De oorlog in Oekraïne en de daaruit volgende energiecrisis hebben voor een kanteling in het economisch beeld gezorgd. De hoge inflatie zet de huishoudbestedingen onder druk, waardoor de economie na een sterk herstel direct na de coronacrisis in een duidelijk lager groeitempo is beland. Tijdelijke maatregelen - waaronder het prijsplafond voor energie - dempen het effect van de inflatie wel, maar zolang de stijging van contractlonen achterblijft, zal de koopkracht blijven dalen.

Indexatie/verhoging minimumloon

Het kabinet heeft vanwege de hoge inflatie besloten om het wettelijk minimumloon (Wml) op 1 januari 2023 in één keer met 10,15% te verhogen[1]. De uitkeringen stijgen mee[2]. De indexatie van de uitkeringen op 1 januari 2023 is daarmee uitzonderlijk hoog.

1.1. Volumeontwikkelingen

In tabel 1.1 staan de aantallen uitkeringen per wet in de periode 2021-2023 en de mutaties in 2022 en 2023 ten opzichte van de Juninota 2022.

Voor de arbeidsongeschiktheidswetten neemt het aantal uitkeringen in 2022 met 9.000 en in 2023 met 12.000 toe. Deze toename is vooral het resultaat van een stijging bij de WIA die groter is dan de daling bij zijn voorganger, de WAO. Het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen is in 2022 met 6.000 en in 2023 met 10.000 naar beneden bijgesteld ten opzichte van de Juninota 2022. Dit komt voornamelijk omdat bij de WIA in de laatste realisatiemaanden het effect van corona op de instroom sterk verminderd is. Dit neerwaartse effect is groter dan de beperkte instroomstijging door de vereenvoudigde claimbeoordeling mensen van 60 jaar en ouder.

Het aantal WW-uitkeringen daalt in 2022 met 43.000 en stijgt in 2023 met 27.000. De economische groei en krapte op de arbeidsmarkt leiden in 2022 tot een laag niveau aan werklozen. Voor 2023 voorzien we op basis van de CPB-raming voor de werkloze beroepsbevolking een toename van de WW-instroom. Het aantal WW-uitkeringen is ten opzichte van de Juninota 2022 naar beneden bijgesteld met 24.000 voor 2022 en met 17.000 voor 2023. De verwachtingen voor de Inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW) zijn nauwelijks aangepast ten opzichte van de Juninota 2022.

Het aantal Ziektewet-uitkeringsjaren neemt naar verwachting af met 6.000 in 2022 en verder met 2.000 in 2023. In 2022 doet zich een daling voor bij de groepen eindedienstverbanders en zieke WW-gerechtigden. In 2023 daalt de groep zieke WW-gerechtigden verder maar verwachten we een stabilisatie bij de eindedienstverbanders. Het aantal uitkeringsjaren binnen de groep No-risk stijgt zowel in 2022 als in 2023. Vergeleken met de Juninota 2022 is het aantal Ziektewet-uitkeringsjaren voor 2022 met 3.000 en voor 2023 met 4.000 naar beneden bijgesteld. Het aantal uitkeringsjaren van de Wet arbeid en zorg (Wazo) stijgt in 2022 met 1.000 en in 2023 met 19.000. De voornaamste oorzaak van deze stijging is de invoering van de Wet betaald ouderschapsverlof (Wbo) per 2 augustus 2022. Vergeleken met de Juninota 2022 is het aantal Wazo-uitkeringsjaren voor 2022 met 7.000 en voor 2023 met 2.000 naar beneden bijgesteld.

1 De 10,15% is het totale effect inclusief de reguliere indexatie. De éénmalige verhoging van het minimumloon zelf bedraagt 8,05%.
2 Zie ook Bijlage I Wet- en regelgeving over dit onderwerp.

Tabel 1.1. Aantallen uitkeringen
Aantallen × 1.000

	2021	2022	Mutatie Juninota	2023	Mutatie Juninota
Arbeidsongeschiktheid ultimo stand	**818**	**827**	***-6***	**839**	***-10***
WAO	194	180	*0*	167	*0*
WIA	373	397	*-6*	421	*-11*
WAZ	7	6	*0*	6	*0*
Wajong	243	244	*0*	245	*0*
Werkloosheid ultimo stand	**201**	**158**	***-24***	**185**	***-17***
WW	192	149	*-24*	176	*-17*
IOW	9	9	*-1*	9	*0*
Ziekte en zorg in uitkeringsjaren	**161**	**156**	***-10***	**173**	***-6***
Ziektewet	107	101	*-3*	99	*-4*
Wazo	50	51	*-7*	70	*-2*
ZEZ	4	4	*0*	4	*0*

1.2. Financiële ontwikkelingen

Tabel 1.2 geeft per wet een overzicht van de gerealiseerde uitkeringslasten in 2021, de geraamde uitkeringslasten voor 2022 en 2023 en de mutaties in 2022 en 2023 ten opzichte van de Juninota 2022. De NOW-lasten zijn niet in dit overzicht opgenomen omdat deze onder de overige baten en lasten zijn gerubriceerd.

Tabel 1.2. Financiële ontwikkelingen uitkeringslasten
Bedragen × € 1 miljoen

	2021	2022	Mutatie Juninota	2023	Mutatie Juninota
Arbeidsongeschiktheid*	**13.603**	**14.133**	***-109***	**16.255**	***912***
WAO	3.362	3.177	*-36*	3.335	*250*
WIA	6.857	7.502	*-79*	8.999	*432*
WAZ	90	81	*-1*	81	*4*
Wajong	3.294	3.374	*6*	3.841	*227*
Werkloosheid	**3.653**	**2.616**	***-163***	**2.959**	***-68***
WW	3.553	2.523	*-157*	2.856	*-64*
IOW	100	93	*-6*	104	*-3*
Ziekte en zorg	**3.650**	**3.729**	***-247***	**4.407**	***-29***
Ziektewet	1.977	1.949	*-58*	2.000	*-59*
Wazo	1.592	1.699	*-187*	2.315	*27*
ZEZ	81	81	*-3*	93	*2*
Toeslagen	**374**	**339**	***-37***	**390**	***-9***
TW	374	339	*-37*	390	*-9*
Totaal	**21.280**	**20.817**	***-556***	**24.012**	***807***

* De cijfers zijn samengesteld op transactiebasis en zijn inclusief de tegemoetkomingen arbeidsongeschikten (zie hoofdstuk 6).

De totale uitkeringslasten zullen in 2022 naar verwachting dalen met € 463 miljoen en in 2023 stijgen met € 3.195 miljoen. In 2022 nemen de uitkeringslasten van de WIA, Wajong en Wazo sterk toe en vinden de grootste dalingen plaats bij de WW en de WAO. Van invloed op de ontwikkeling van de uitkeringslasten zijn hoofdzakelijk de ontwikkeling van het aantal uitkeringen, de halfjaarlijkse indexatie en – indien van toepassing – wijzigingen in wet- en regelgeving. In 2023 zullen de uitkeringslasten bij de WW weer toenemen door een verwachte stijging van de uitkeringsaantallen. Bij de WAO en de WAZ is sprake van een structurele daling van de uitkeringsaantallen, aangezien deze wetten in afbouw zijn. Daardoor dalen de bijbehorende uitkeringslasten in 2022 bij deze wetten. In 2023 stijgen

deze uitkeringslasten echter per saldo door de hoge indexatie van de uitkeringen. Ook bij de Wajong is de indexatie een belangrijke oorzaak voor de stijgende uitkeringslasten.

Bij de Ziektewet is sprake van een afname van de uitkeringslasten in 2022 door de daling van het aantal eindedienstverbanders en zieke WW-gerechtigden. Ook hier komt de stijging in 2023 voornamelijk door de hoge indexatie van de uitkeringen. De toename bij de Wazo wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de invoering van de Wbo. De uitkeringslasten bij de Toeslagenwet volgen de ontwikkeling van de moederwetten. Het uitgekeerde bedrag daalt in 2022 in totaal met € 35 miljoen en stijgt in 2023 met € 51 miljoen.

In 2022 vallen de totale verwachte uitkeringslasten € 556 miljoen lager uit dan we in de Juninota 2022 hadden geraamd. De belangrijkste neerwaartse bijstelling is te vinden bij de WW met € 157 miljoen en de Ziektewet en Wazo met in totaal € 247 miljoen als gevolg van lagere volumes. De overige wetten, behalve de Wajong, zijn ook naar beneden bijgesteld.

Voor 2023 vallen de totale uitkeringslasten € 807 miljoen hoger uit dan geraamd in de Juninota 2022. Per saldo is het effect van de hoge indexatie van de uitkeringen veel groter dan het effect van lagere volumes. Lagere volumes zorgen voor een neerwaartse bijstelling bij de WW van € 64 miljoen en bij de Ziektewet van € 59 miljoen. De hogere gemiddelde jaaruitkeringen door de indexatie zorgen voor opwaartse bijstellingen bij de WIA van € 432 miljoen, bij de WAO van € 250 miljoen en bij de Wajong van € 227 miljoen.

Tabel 1.3 laat een onderverdeling van de lasten zien naar uitkeringen, sociale lasten, overige baten en lasten en uitvoeringskosten. Ten opzichte van de Juninota 2022 zijn de uitkeringslasten (zie tabel 1.2) in 2022 naar beneden bijgesteld. Als gevolg hiervan zijn ook de sociale lasten in 2022 lager.

Tabel 1.3. Lasten per categorie
Bedragen × € 1 miljoen

	2021	2022	Mutatie Juninota	2023	Mutatie Juninota
Uitkeringslasten	21.280	20.817	*-556*	24.012	*807*
Sociale lasten	3.242	3.224	*-204*	3.711	*-16*
Overige baten en lasten	4.366	2.075	*254*	382	*-385*
Uitvoeringskosten	2.136	2.202	*20*	2.320	*107*
Totaal	**31.023**	**28.318**	***-486***	**30.426**	***513***

De overige baten en lasten bedragen in 2022 naar verwachting € 2.075 miljoen en zijn daarmee € 254 miljoen hoger dan in de Juninota 2022. Het grootste deel van de overige baten en lasten in 2021 en 2022 bestaat uit lasten van de NOW-regeling. Deze zijn voor 2022 naar boven bijgesteld. In 2023 bestaan de overige baten en lasten voornamelijk uit verwachte rentebaten. De overige baten en lasten zijn door de opgelopen rente naar beneden bijgesteld (zie ook box 7.1). Het bijgestelde niveau van de geraamde uitvoeringskosten voor 2022 en 2023 hangt samen met de loon- en prijsbijstellingen en wijzigingen in wet- en regelgeving.

Tabel 1.4 geeft voor de periode 2021–2023 een overzicht van de geraamde baten, lasten en vermogens van UWV, uitgesplitst naar de verschillende fondsen. Het Arbeidsongeschiktheidsfonds jonggehandicapten (Afj) en het Toeslagenfonds (Tf) kennen in principe geen vermogen en worden volledig gefinancierd uit rijksbijdragen. Er is echter besloten om de uit 2011 stammende vordering op het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) van € 163 miljoen over niet-afgerekend transactieresultaat op nihil te waarderen, aangezien het ministerie deze vordering niet eerder betaalt dan bij beëindiging van de desbetreffende wet of opheffing van het desbetreffende fonds. Als gevolg hiervan blijft het vermogen van het Afj en het Toeslagenfonds vanaf ultimo 2021 ieder jaar respectievelijk € 141 miljoen en € 22 miljoen negatief.

Eind 2021 had het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf) een negatief fondsvermogen. De overige premiegefinancierde fondsen hadden positieve vermogens. Het totale vermogen van de UWV-fondsen stijgt in 2022 van € 16.449 miljoen naar € 25.697 miljoen. In 2023 komt het geraamde vermogen uit op € 34.187 miljoen. Het AWf zal dan voor het eerst sinds 2010 een positief vermogen hebben.

UWV heeft geen invloed op de vermogensontwikkeling van het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof), het AWf en het Uitvoeringsfonds voor de Overheid (Ufo). De minister van SZW stelt namelijk voor deze fondsen de premies vast, waarbij naast de omvang van de te financieren lasten ook inkomenspolitiek en de ontwikkeling van het saldo van de Europese Economische en Monetaire Unie (EMU-saldo) in overweging worden genomen.

Tabel 1.4. Baten en lasten naar fonds
Bedragen × € 1 miljoen

	2021	2022			2023		
	Vermogen	Baten	Lasten	Vermogen	Baten	Lasten	Vermogen
Aof	20.103	19.238	15.150	24.191	20.793	17.521	27.463
Whk	1.157	2.500	2.382	1.275	2.584	2.584	1.275
Afj*	-141	3.934	3.934	-141	4.446	4.446	-141
AWf	-6.882	10.771	6.080	-2.191	9.849	5.039	2.618
Ufo	2.234	389	38	2.585	421	13	2.993
Tf*	-22	733	733	-22	823	823	-22
Totaal	**16.449**	**37.567**	**28.318**	**25.697**	**38.915**	**30.426**	**34.187**

* Met uitzondering van 2021 kennen het Afj en Tf geen vermogenswijzigingen omdat deze fondsen worden gefinancierd door de Rijksoverheid.

Het gezamenlijke vermogen van de arbeidsongeschiktheidsfondsen – het Aof en de Werkhervattingskas (Whk) – neemt in 2022 toe van € 21.260 miljoen naar € 25.466 miljoen en in 2023 verder tot € 28.738 miljoen.

Het gezamenlijke vermogenstekort van de werkloosheidsfondsen – het AWf en het Ufo – van € 4.648 miljoen eind 2021 slaat in 2022 om naar een positief vermogen van € 394 miljoen. In het verleden is het tekort bij het AWf ontstaan als gevolg van een lagere dan lastendekkende premie. De AWf- en Ufo-premie-opbrengsten zullen in 2023 opnieuw meer dan lastendekkend zijn. Het gezamenlijke vermogen van de werkloosheidsfondsen nemen daardoor in 2023 toe tot een positief vermogen van € 5.612 miljoen.

1.3. Premies 2022 en 2023

Tabel 1.5 toont de vastgestelde premies voor 2022 en 2023. De minister van SZW heeft de premies voor het Aof, AWf en Ufo vastgesteld. In 2022 is de uniforme Basispremie WAO/WIA voor het Aof komen te vervallen. Hiervoor in de plaats is een lage Aof-premie voor kleine werkgevers gekomen en een hoge Aof-premie voor middelgrote en grote werkgevers en voor de uitkeringen. UWV stelt de premies voor de Whk en voor de vrijwillig verzekerden vast. De vrijwillige verzekeringen voor de Ziektewet, WW, WAO en WIA geven een beperkte mogelijkheid voor zelfstandigen om zich bij UWV te verzekeren. De premies voor de vrijwillige verzekeringen zijn aan wettelijke maxima gebonden. In box 1.1 lichten we de premies voor de vrijwillige verzekeringen nader toe. Het vaststellingsproces van de premies voor de Whk en de vrijwillig verzekerden staat beschreven in Bijlage V Financiële publicaties UWV.

Tabel 1.5. Premieoverzicht 2022 en 2023
Premies in % over lonen en UWV-uitkeringen*

	2022		2023	
	Lonen	Uitkeringen	Lonen	Uitkeringen
Premiepercentages				
Aof-hoog**	7,55	7,55	7,61	7,61
Aof-laag**	5,99	-	6,32	-
Whk	1,52	1,52	1,53	1,53
WGA	0,84	0,84	0,87	0,87
Ziektewet-flex	0,68	0,68	0,66	0,66
AWf-hoog	7,70	-	7,64	-
AWf-laag	2,70	2,70	2,64	2,64
Ufo	0,68	0,68	0,68	0,68
Zvw	6,75	6,75	6,68	6,68

* Het maximum premieloon voor de werknemersverzekeringen en de maximum-bijdrage loon voor de Zorgverzekeringswet per jaar bedraagt € 59.706 in 2022 en € 66.956 in 2023.
** Met ingang van 2022 kent het Aof een hoog en een laag premiepercentage.

Box 1.1. Vrijwillige verzekeringen

Naast de verplichte werknemersverzekeringen is er voor zelfstandigen, personen die tijdelijk niet werken, ontwikkelingswerkers en alfahulpen de mogelijkheid om zich bij UWV vrijwillig te verzekeren voor de Ziektewet, WW, WAO en WIA of een combinatie hiervan. De aanmeldtermijn voor een vrijwillige verzekering bij UWV bedraagt maximaal dertien weken na beëindiging van een verplichte werknemersverzekering. Per oktober 2022 zijn er ongeveer 17.650 vrijwillig verzekerden bij UWV. Ter vergelijking: het CBS meldt in de publicatie Ontwikkelingen zzp (2022) dat er in 2021 896.00 zzp'ers zijn die eigen arbeid of diensten aanbieden.

In de nota Premievaststelling Vrijwillige verzekeringen 2023 zijn de premies voor de Ziektewet, WW, WAO en WIA gepubliceerd. In tabel 1.6 staat een overzicht van de premiepercentages voor de premiejaren 2021–2023.

Tabel B1.1 Premiepercentages 2021–2023

Premies in %

	2021	2022	2023
Ziektewet			
Landelijk	9,20	9,20	9,00
Alfahulpen	7,95	7,95	7,80
WW	1,90	1,90	1,80
WAO	7,03	7,05	7,11
WIA	7,81	7,89	7,98

De premiepercentages voor 2023 worden, indien mogelijk, lastendekkend bepaald. Dit gebeurt aan de hand van de verwachte lasten en het verzekerd bedrag voor 2023. De lastendekkende premie vrijwillige verzekering voor de WIA zou in 2023 op 10,26% uitkomen. De WIA-premie is echter vastgesteld op het wettelijke maximum van 7,98%. Dit is de som van de door de minister van SZW vastgestelde Aof-premie (2023: 7,11%) en het door UWV vastgestelde gemiddeld premiepercentage Whk/WGA (2023: 0,87%). Het vastgestelde WIA-premiepercentage is daarmee niet lastendekkend. Dit geldt ook voor het WAO-premiepercentage.

Deze lager dan lastendekkende premiepercentages hebben tot gevolg dat de vrijwillige verzekeringen voor de WAO en WIA een tekort hebben. Het tekort wordt aangevuld uit het Aof. Omdat de premies voor de Ziektewet en WW wel kostendekkend zijn, komt het saldo vrijwillige verzekeringen 2023 op totaal niveau uit op - € 10 miljoen (zie ook tabel B1.2).

Tabel B1.2 Financieel overzicht vrijwillige verzekeringen

Bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Baten			
Premiebaten	68	70	71
WAO/WIA	33	34	36
Ziektewet	34	35	35
WW	1	1	0
Totale baten	**68**	**70**	**71**
Lasten			
Uitkeringslasten	65	65	71
WAO/WIA	36	37	41
Ziektewet	29	28	30
WW	0	0	0
Zvw	5	4	5
Uitvoeringskosten	5	5	5
Totale lasten	**74**	**74**	**81**
Saldo	**-7**	**-5**	**-10**

De WIA, Wajong, WAO en WAZ in hoofdlijnen

WIA

De Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) voorziet werknemers en ambtenaren van een uitkering bij arbeidsongeschiktheid.

De WIA kent twee regelingen. De regeling Inkomensvoorziening volledig en duurzaam arbeidsongeschikten (IVA) verstrekt uitkeringen aan volledig en duurzaam arbeidsongeschikten. De uitkeringshoogte bedraagt 75% van het (gemaximeerde) laatstverdiende loon. De IVA-uitkeringen worden betaald uit het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof).

De regeling Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) verstrekt uitkeringen aan gedeeltelijk arbeidsgeschikten en aan niet-duurzaam volledig arbeidsongeschikten. De uitkeringsduur is verdeeld in twee uitkeringsfases. In de eerste fase is de uitkeringshoogte gelijk aan 70% van het (gemaximeerde) laatstverdiende loon (de eerste twee maanden 75%). Voor deze loongerelateerde uitkering moet worden voldaan aan de desbetreffende referte-eis. Verder is de duur afhankelijk van het arbeidsverleden van de arbeidsongeschikte. In de tweede fase is de uitkeringshoogte afhankelijk van de mate waarin de arbeidsongeschikte zijn resterende vastgestelde verdiencapaciteit benut. Voor de eerste tien jaar WGA kan een werkgever eigenrisicodrager worden. De WGA-uitkeringen worden betaald uit het Aof en de Werkhervattingskas (Whk).

Wajong

De Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) verstrekt uitkeringen aan personen die vóór hun 17e levensjaar of als student arbeidsongeschikt zijn geworden. De hoogte van de uitkering is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid en de grondslag is ten hoogste het wettelijk minimumloon.

Tot en met 2009 stond in de Wajong het recht op een uitkering centraal. Deze wet wordt nu aangeduid als de oude Wajong of oWajong. Vanaf 1 januari 2010 kwam in plaats van het recht op een uitkering het recht op arbeidsondersteuning centraal te staan. Als onderdeel van de arbeidsondersteuning konden jonggehandicapten inkomensondersteuning aanvragen. De naam van de nieuwe wet was Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten, ook wel Wajong 2010 genoemd.

Per 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden en komen uitsluitend volledig en duurzaam arbeidsongeschikte jonggehandicapten nog in de Wajong. De naam van de wet werd weer Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten, deze wet wordt aangeduid als Wajong 2015. Nieuwe jonggehandicapten met arbeidsvermogen vallen sindsdien onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. Daarnaast is sinds 1 januari 2018 de uitkering voor Wajongers met arbeidsvermogen bij UWV verlaagd van 75% naar 70% van het wettelijk minimumloon.

Op 1 januari 2021 is de Wet vereenvoudiging Wajong in werking getreden. Wajongers worden met deze wet gestimuleerd om mee te doen aan de maatschappij en werken is voor hen (meer) lonend.

De Wajong wordt gefinancierd uit het Arbeidsongeschiktheidsfonds jonggehandicapten (Afj). De uitgaven van het Afj worden gedekt door een rijksbijdrage.

WAO

De Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) is de voorloper van de WIA. De WAO voorziet werknemers en ambtenaren in geval van arbeidsongeschiktheid van een uitkering. Alleen personen die vóór 1 januari 2004 ziek zijn geworden en mensen die in het verleden een WAO-uitkering kregen en daarna opnieuw als gevolg van dezelfde ziekteoorzaak arbeidsongeschikt zijn, kunnen een beroep doen op de WAO. WAO-uitkeringen worden gefinancierd uit het Aof.

WAZ

De Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) is een verzekering tegen de financiële gevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen, beroepsbeoefenaren, directeuren-grootaandeelhouders en meewerkende echtgenoten. Alleen personen die op of vóór 1 augustus 2004 ziek zijn geworden en mensen die in het verleden een WAZ-uitkering kregen en daarna opnieuw als gevolg van dezelfde ziekteoorzaak arbeidsongeschikt zijn, kunnen nog een beroep doen op de WAZ. WAZ-uitkeringen worden gefinancierd uit het Aof.

2. Arbeidsongeschiktheid

In dit hoofdstuk gaan we in op de volume- en financiële ontwikkelingen van de arbeidsongeschiktheidswetten WIA, Wajong, WAO en WAZ.

Figuur 2.1 toont een meerjarig overzicht (2013–2023) van de gezamenlijke in- en uitstroomaantallen van de arbeidsongeschiktheidswetten. Hierin is onder andere het effect van de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 duidelijk te zien: in dat jaar was de instroom in de Wajong substantieel lager dan in de jaren daarvoor. Hierdoor ligt ook het aantal nieuwe uitkeringen (instroom) ver onder het aantal beëindigde uitkeringen (uitstroom). De instroom in de arbeidsongeschiktheidsregelingen neemt sinds 2016 weer toe. Dat komt deels door de verhoging van de AOW-leeftijd en deels doordat de instroom in de WIA sinds eind 2015 oploopt. Sinds 2020 treedt bij de WIA een extra instroom-verhogend effect op door de impact van de coronamaatregelen op de uitvoering (zie de tweede alinea van paragraaf 2.1).

De beëindigingen van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen vertonen tot en met 2019 een dalende trend. Dit komt onder andere door de jaarlijkse verhoging van de AOW-leeftijd sinds 2013. De AOW-leeftijd is begin 2019 verhoogd van 66 jaar naar 66 jaar en 4 maanden. In 2020 en 2021 is de AOW-leeftijd niet verder verhoogd. Hierdoor komt de uitstroom op een hoger niveau te liggen. In 2020 en 2021 liggen de in- en uitstroomcijfers op een vrijwel gelijk niveau. Per 1 januari 2022 is de AOW-leeftijd weer met 3 maanden verhoogd en ook per 1 januari 2023 komen er weer 3 maanden bij. Door deze verhogingen zal de uitstroom in 2022 en 2023 weer dalen.

Figuur 2.2 laat het resultaat van de in- en uitstroomontwikkeling zien in de aantallen uitkeringen. In eerste instantie leidden de ontwikkelingen tot een daling van het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen in de periode 2015–2016. Het aantal uitkeringen stabiliseerde in 2017 en nam vervolgens sinds 2018 weer toe met uitzondering van 2020. We voorzien dat het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen eind 2022 uitkomt op 827.000 en in 2023 verder toeneemt tot 838.500.

Uit figuur 2.2 blijkt ook dat jaarlijks het aandeel WIA toeneemt en het aandeel WAO afneemt. De WIA is sinds 2006 de reguliere arbeidsongeschiktheidswet voor alle nieuwe arbeidsongeschikte werknemers en vervangt geleidelijk de WAO. Hierdoor is de WIA een bestand in opbouw en is de WAO een bestand in afbouw. Tot 2016 nam de som van het aantal WAO- en WIA-uitkeringen jaarlijks af. Deze daling sloeg in 2016 om in een jaarlijkse toename. Hierbij speelt de stijgende WIA-instroom sinds eind 2015 een belangrijke rol.

Figuur 2.1. In- en uitstroom arbeidsongeschiktheid
Aantallen × 1.000

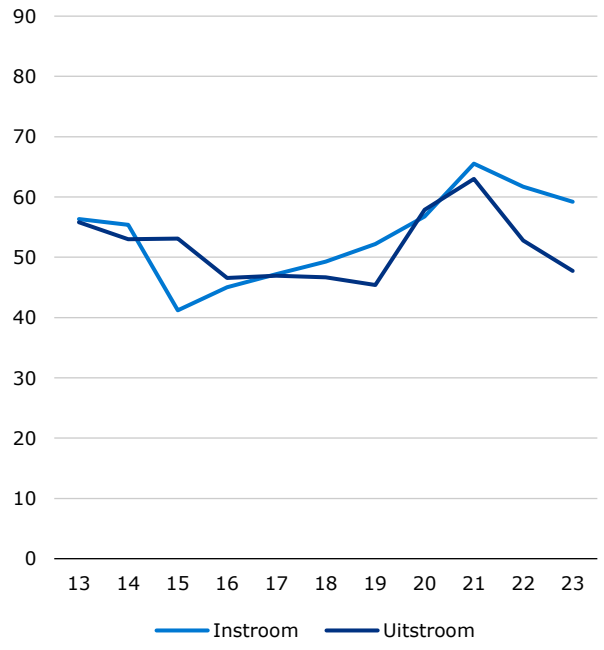

Figuur 2.2. Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen
Aantallen × 1.000

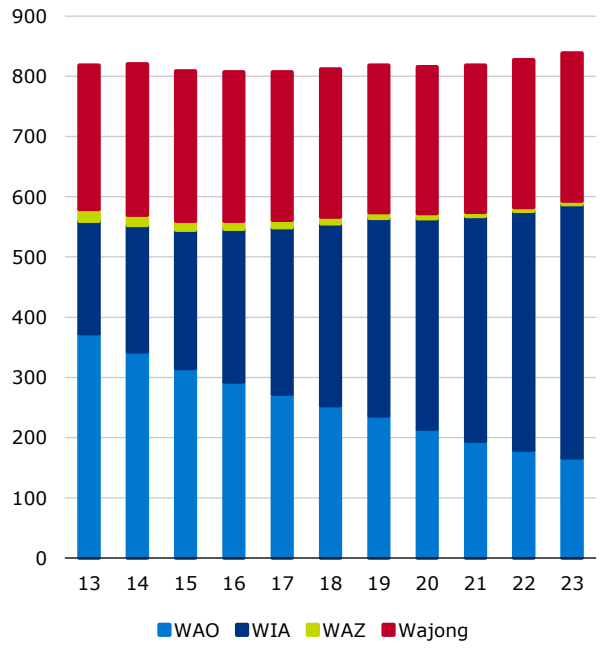

2.1. WIA

Bij de ontwikkeling van het aantal nieuwe WIA-uitkeringen spelen demografische ontwikkelingen, de conjunctuur en nieuw beleid een belangrijke rol. De ontwikkeling in de omvang van de WIA-instroom wordt voornamelijk bepaald door de groep werknemers die in loondienst was op het moment van ziekmelding. Een belangrijk deel hiervan komt voor rekening van mensen in de leeftijdscategorie 60 jaar en ouder.

Daarnaast hebben belemmeringen in de uitvoering een verhogend effect op de WIA-instroom. Vanwege de coronabeperkingen waren er in 2020 en 2021 minder fysieke spreekuren en liepen de achterstanden in de claimbeoordelingen voor een WIA-uitkering op. UWV kon deze door de stijgende vraag naar beoordelingen en onvoldoende personele capaciteit niet inlopen. Daardoor is het aantal cliënten dat op een beoordeling wacht verder toegenomen en het aantal WGA-voorschotten gestegen. In de statistieken tellen deze voorschotten mee als in- en uitstroom, waardoor ze een verhogend effect hebben op de WGA-instroomcijfers en op een later moment ook op de WGA-uitstroomcijfers.

In tegenstelling tot de raming van de Juninota 2022 houdt UWV niet langer rekening met corona-effecten op de instroom. Dit neerwaartse effect is groter dan de beperkte instroomstijging door de vereenvoudigde claimbeoordeling voor mensen van 60 jaar en ouder die sinds 1 oktober 2022 van kracht is. Voor de raming betekent dit per saldo een verlagend effect op de instroom. Met de vereenvoudigde claimbeoordeling zijn de verwachtingen voor het aantal voorschotten ook aangepast. Hoewel in de eerste 3 kwartalen van 2022 het aantal voorschotten nog steeds is toegenomen, verwachten we in 2023 een afname. De verwachting is dat met de vereenvoudigde claimbeoordeling de achterstanden zullen teruglopen en er veel minder voorschotten verstrekt zullen worden. Met de te verwachten lagere instroom valt ook de geraamde uitstroom en het bestand lager uit dan bij de raming van de Juninota 2022.

Door deze ontwikkelingen stijgt het aantal IVA-uitkeringen in 2022 met 11.000 en het aantal WGA-uitkeringen met 12.500. In 2023 zal het aantal IVA-uitkeringen verder stijgen met 10.700 en het aantal WGA-uitkeringen met 13.400.

Tabel 2.1. Volume WIA (inclusief eigenrisicodragers)
Volume × 1.000

	2021	2022	2023
Instroom WIA	55,7	54,9	52,4
IVA	11,6	11,0	11,8
WGA	44,1	44,0	40,6
Uitwisseling binnen WIA	12,6	13,2	12,3
Van WGA naar IVA	12,6	13,2	12,3
Van IVA naar WGA	0,0	0,0	0,0
Uitstroom WIA	32,7	31,4	28,3
IVA	14,4	13,1	13,4
WGA	18,3	18,2	14,9
Bestand WIA	373,1	396,6	420,7
IVA	146,3	157,3	168,0
WGA	226,8	239,3	252,7

In tabel 2.2 staan de geraamde ontwikkelingen van de IVA weergegeven. Het aantal IVA-uitkeringsjaren volgt de trend van het aantal IVA-uitkeringen. De uitkeringsjaren zijn hoger dan het gemiddelde bestand vanwege een fors aantal overgangen van WGA naar IVA met terugwerkende kracht. In het aantal uitkeringsjaren IVA zit dus een deel dat betrekking heeft op het voorafgaande jaar. De gemiddelde jaaruitkering neemt in 2022 met 2,0% toe. Voor 2023 is de geraamde toename van de gemiddelde jaaruitkering 11,8%. De gemiddelde jaaruitkering volgt de trend van de halfjaarlijkse indexatie, die door de extra verhoging van het wettelijk minimumloon per 1 januari 2023 hoog is, en de loonontwikkeling. De toename van de uitkeringsjaren en de gemiddelde jaaruitkering leidt ertoe dat de uitkeringslasten jaarlijks toenemen. In 2022 stijgen de uitkeringslasten (op transactiebasis) met € 372 miljoen en in 2023 met € 792 miljoen.

Ten opzichte van de ramingen in de Juninota 2022 zijn de IVA-uitkeringslasten op transactiebasis in 2022 met € 16 miljoen naar beneden bijgesteld door het lager aantal uitkeringen. Voor 2023 zijn de uitkeringslasten naar boven bijgesteld met € 247 miljoen. Dit is het saldo van € 308 miljoen meer lasten door de hogere gemiddelde jaaruitkering en € 61 miljoen minder lasten door de neerwaarts bijgestelde instroomraming.

Tabel 2.2. Ontwikkelingen IVA
Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Gemiddeld lopend bestand	141,8	152,7	163,9
Uitkeringsjaren	149,1	161,8	174,5
Gemiddelde jaaruitkering	23.150	23.618	26.407
Uitkeringen op kasbasis	3.452	3.822	4.608
Mutatie verplichtingen	26	28	34
Dotatie voorzieningen	0	1	1
Uitkeringen op transactiebasis	3.478	3.851	4.642
Bijstelling uitkeringen op transactiebasis	-	*-16*	*247*

Tabel 2.3 geeft de geraamde ontwikkelingen van de WGA weer. Het aantal WGA-uitkeringsjaren neemt in 2022 toe met 11.700 (5,6%). Dit is vrijwel gelijk aan de groei van het gemiddeld aantal WGA-uitkeringen met 7,0%. We voorzien dat het aantal uitkeringsjaren naar verwachting in 2023 verder toeneemt met 13.300. De gemiddelde jaaruitkering voor 2022 stijgt met 2,2% ten opzichte van 2021. Voor 2023 is de geraamde toename van de gemiddelde jaaruitkering 12,4%. Ook hier volgt de gemiddelde jaaruitkering de trend van de halfjaarlijkse indexatie en de loonontwikkeling. De WGA-uitkeringslasten op transactiebasis zijn in 2022 € 288 miljoen hoger dan in 2021. In 2022 stijgen de uitkeringslasten met € 753 miljoen.

Tabel 2.3. Ontwikkelingen WGA*
Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Gemiddeld lopend bestand	219,3	234,6	248,1
Uitkeringsjaren	209,2	220,9	234,2
Gemiddelde jaaruitkering	17.289	17.663	19.860
Uitkeringen op kasbasis	3.616	3.901	4.650
UWV-fondsen	3.259	3.518	4.205
Eigenrisicodragers	358	383	445
Mutatie verplichtingen	16	13	16
UWV-fondsen	16	13	16
Eigenrisicodragers**	-	-	-
Dotatie voorzieningen	-2	4	5
UWV-fondsen	-2	4	5
Eigenrisicodragers**	-	-	-
Uitkeringen op transactiebasis	3.631	3.919	4.672
UWV-fondsen	3.273	3.536	4.227
Eigenrisicodragers	358	383	445
Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis	-	*-66*	*209*
UWV-fondsen	-	*-62*	*179*
Eigenrisicodragers	-	*-3*	*30*

* De uitkeringen voor eigenrisicodragers zijn berekend op basis van vaststellingsgegevens (recht, hoogte en duur van de uitkering). De vermelde uitkeringsjaren en bedragen betreffen om die reden voor alle jaren schattingen.
** Voor de eigenrisicodragers zijn geen verplichtingen bekend. De mutaties hierin worden nihil verondersteld.

Ten opzichte van de raming in de Juninota 2022 hebben we de WGA-uitkeringslasten voor 2022 met € 66 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit is het totaal van een lagere gemiddelde jaaruitkering en minder uitkeringsjaren. Voor 2023 hebben we de WGA-uitkeringslasten met € 209 miljoen naar boven bijgesteld. Dit is het saldo van € 340 miljoen meer lasten door de hogere gemiddelde jaaruitkering en € 131 miljoen minder lasten door de neerwaarts bijgestelde instroomraming.
Tabel 2.4 toont de geraamde uitkeringsjaren per fonds. De WGA-uitkeringen die eerst voor een periode van 10 jaar grotendeels uit de Whk of door eigenrisicodragers worden gefinancierd, worden na deze periode voor de verdere

financiering overgeheveld naar het Aof. De aantallen uitkeringsjaren bij het Aof en de Whk lopen in zowel 2022 als 2023 in de pas met de toename van de WGA. Met de naar beneden bijgestelde volumeraming komt het aantal Whk-uitkeringsjaren voor 2023 iets lager uit dan de uitkeringsjaren voor 2022. Het aantal uitkeringsjaren dat onder de premiedifferentiatie[3] WGA valt, stijgt in 2023 met 800. Het aantal uitkeringsjaren dat gefinancierd wordt uit het staartlastendeel[4] van de Whk daalt met 1.200.

Bij de eigenrisicodragers verwacht UWV voor 2022 een toename in het aantal uitkeringsjaren met 900. Sinds 2018 schommelt het aandeel eigenrisicodragers voor de WGA tussen de 37% en 38% van de loonsom. Voor heel 2022 voorzien we op basis van de ontvangen loonaangiftes in de eerste maanden dat het niveau zal uitkomen op circa 39,5%. Voor 2023 veronderstellen we dat dit aandeel constant blijft.

Met de uitsplitsing naar fonds in tabel 2.4 zijn voor de gemiddelde jaaruitkeringen naast de jaarlijkse stijgingen ook de onderlinge verschillen in gemiddelde uitkeringshoogte zichtbaar. De jaarlijkse stijgingen zijn het resultaat van indexaties en loonontwikkelingen.

Tabel 2.4. Uitkeringsjaren en jaaruitkering WIA naar fonds
Uitkeringsjaren × 1.000 en gemiddelde jaaruitkering in €

	2021	2022	2023
Uitkeringsjaren	358,3	382,7	408,6
Aof	259,2	280,0	305,5
Whk	78,6	81,2	80,9
Eigenrisicodragers	20,5	21,4	22,3
Gemiddelde jaaruitkering	19.729	20.182	22.656
Aof	21.062	21.513	24.031
Whk	15.914	16.208	18.193
Eigenrisicodragers	17.489	17.856	19.984

2.2. Wajong

De Wajong kent drie verschillende regelingen (zie kader hoofdlijnen voor dit hoofdstuk). Deze regelingen worden aangeduid met oude Wajong, Wajong 2010 en Wajong 2015. In de periode van 2015 tot en met 2017 zijn alle Wajongers opnieuw ingedeeld in twee groepen: Wajongers met (mogelijk) arbeidsvermogen en Wajongers met duurzaam geen arbeidsvermogen. De Wajongers met arbeidsvermogen krijgen dienstverlening aangeboden van UWV. De overige Wajongers vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. De recentste wetswijziging binnen de Wajong is de Wet vereenvoudiging Wajong. In box 2.1 staat een beknopte beschrijving van deze wet.

In tabel 2.5 staan de geraamde ontwikkelingen van de totale Wajong. De instroom en uitstroom van de Wajong liggen in 2021 op een hoger niveau dan in 2022 en 2023. Dit komt doordat er in 2021 meer overgangen van de oude Wajong naar de Wajong 2010 zijn. Een dergelijke overgang kon tot en met 30 november 2020 worden aangevraagd; UWV heeft betrokken Wajongers daar actief op geattendeerd. In 2021 heeft UWV de aanvragen verwerkt die met name eind 2020 zijn gedaan. De overgangen tellen mee als instroom (in de Wajong 2010) en als uitstroom (uit de oude Wajong). In 2022 daalt de instroom met 2.800 en de uitstroom met 3.300. De sterke daling komt voornamelijk doordat er in 2022 nauwelijks overgangen meer zijn tussen oude Wajong en Wajong 2010. In 2023 zijn de wijzigingen in de instroom en uitstroom beperkt. Het bestand neemt in 2022 met 1.000 toe en in 2023 met 1.200 toe. Ook het gemiddeld lopend bestand en de uitkeringsjaren nemen hierdoor toe.

[3] Zie de paragraaf over de Nota Gedifferentieerde premies WGA en Ziektewet in bijlage V.
[4] Zie hoofdstuk 7 voor meer informatie over het staartlastendeel in de Whk.

Tabel 2.5. Ontwikkelingen Wajong

Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Instroom *	9,2	6,4	6,4
Uitstroom *	8,7	5,4	5,1
Bestand	243,2	244,2	245,4
Gemiddeld lopend bestand	243,2	243,7	244,8
Uitkeringsjaren	221,6	223,0	224,8
Gemiddelde jaaruitkering	14.479	14.788	16.689
Uitkeringen op kasbasis	3.209	3.298	3.751
Mutatie verplichtingen	13	5	14
Dotatie voorzieningen	4	3	3
Uitkeringen op transactiebasis	3.226	3.305	3.768
Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis	-	*6*	*223*

* De cijfers voor de instroom/uitstroom in 2021 zijn inclusief overgangen tussen de verschillende regelingen Wajong. De instroom exclusief overgangen is in 2021 gelijk aan 6.200. De uitstroom exclusief overgangen in 2021 is 5.700.

Box 2.2. Vereenvoudiging Wajong

In de Wet vereenvoudiging Wajong is de regelgeving voor jonggehandicapten met een Wajong-uitkering vereenvoudigd en samengevoegd; Wajongers worden meer gestimuleerd om mee te doen aan de samenleving en werken wordt voor hen lonender.

De wet is een uitwerking van de maatregelen die waren aangekondigd in de Kabinetsreactie beleidsdoorlichting Wajong van juni 2018. In deze beleidsreactie constateerde het kabinet dat de Wajong met de verschillende regelingen en bijbehorende rechten en plichten een complex geheel is geworden. De nieuwe maatregelen moeten ervoor zorgen dat meer werken loont, dat jonggehandicapten altijd kunnen terugvallen op de Wajong en dat Wajongers hun uitkering behouden als zij onderwijs volgen. Bij de parlementaire behandeling van de Wet vereenvoudiging Wajong is de ingangsdatum van de studiemaatregelen uit deze wet vervroegd naar 1 september 2020. De overige maatregelen zijn op 1 januari 2021 ingegaan.

De Wet vereenvoudiging Wajong heeft een aantal financiële effecten. Sinds 2021 is het belangrijkste financiële effect van de wet zichtbaar: de arbeidsongeschiktheidsuitkering in de oude Wajong en de inkomensondersteuning in de Wajong 2010 zijn vervangen door één geharmoniseerde regeling voor inkomensondersteuning van werkenden. Deze harmonisatie leidt per saldo tot hogere uitkeringslasten. Daarnaast zijn ook de (lage) arbeidsongeschiktheidsklassen in de oude Wajong komen te vervallen, met hogere uitkeringslasten tot gevolg.

Binnen de Wajong hebben de verschillende regelingen elk hun eigen prijsontwikkeling. De belangrijkste factor voor de stijging van de gemiddelde jaaruitkering is de halfjaarlijkse indexatie. In 2022 stijgt de gemiddelde jaaruitkering met 2,1% en in 2023 met 12,9%.
Het uitgekeerde bedrag op transactiebasis stijgt in 2022 en 2023 achtereenvolgens met € 79 miljoen en € 462 miljoen. De stijging in zowel 2022 als 2023 ligt aan de stijging van de gemiddelde jaaruitkering en de stijging van de uitkeringsjaren.

De uitkeringslasten op transactiebasis zijn voor 2022 € 6 miljoen hoger geraamd dan in de Juninota 2022. Voor 2023 zijn ze met € 223 miljoen naar boven bijgesteld. De bijstelling voor 2023 komt vooral door de verhoging van het wettelijk minimumloon. Deze is namelijk hoger dan waarmee in de Juninota rekening is gehouden.

2.3. WAO

Het aantal WAO-uitkeringen neemt structureel af, maar de verhoging van de AOW-leeftijd in zowel 2022 als in 2023 vertraagt het tempo van de uitstroom en daarmee de daling van het aantal uitkeringen. Het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd is verreweg de belangrijkste reden van uitstroom, gevolgd door overlijden. Mensen stromen alleen nog in als ze een oud recht op de WAO, de voorloper van de WIA, hebben. In 2022 daalt het bestand met 14.700 en in 2023 met 13.100 uitkeringsgerechtigden.

Tabel 2.6. Ontwikkelingen WAO
Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Instroom	0,7	0,6	0,5
Uitstroom	20,7	15,2	13,6
Bestand	194,5	179,8	166,7
Gemiddeld bestand	204,5	188,7	174,5
Uitkeringsjaren	195,6	180,3	166,8
Gemiddelde jaaruitkering	16.985	17.401	19.759
Uitkeringen op kasbasis	3.323	3.138	3.297
Mutatie verplichtingen	-15	-11	-11
Dotatie voorzieningen	3	1	1
Uitkeringen op transactiebasis	3.311	3.128	3.287
Bijstelling uitkeringen op transactiebasis	-	*-36*	*247*

Voor 2022 is de gemiddelde jaaruitkering ten opzichte van de Juninota 2022 met € 139 naar beneden bijgesteld. Dit komt doordat de indexatie in de tweede helft van 2022 lager is dan we eerder hadden voorzien. In combinatie met de lagere mutatie verplichtingen zorgt dit voor een neerwaartse bijstelling van de uitkeringslasten op transactiebasis van € 36 miljoen. In 2023 is de gemiddelde jaaruitkering met € 1.575 naar boven bijgesteld vanwege de bijzondere verhoging van het Wml. Dit leidt tot een opwaartse bijstelling van de uitkeringslasten van € 247 miljoen.

2.4. WAZ

Net als bij de WAO daalt ook het aantal WAZ-uitkeringen in 2022 en 2023 in een lager tempo door de stijging van de AOW-leeftijd in 2022 en 2023. Het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd geldt als de meestvoorkomende reden van uitstroom. Het bestand daalt in 2022 met 800 en in 2023 met 700 uitkeringen.

Tabel 2.7. Ontwikkelingen WAZ
Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Instroom	0,0	0,0	0,0
Uitstroom	1,2	0,8	0,8
Bestand	7,3	6,5	5,8
Gemiddeld bestand	7,9	7,0	6,2
Uitkeringsjaren	7,1	6,3	5,6
Gemiddelde jaaruitkering	12.358	12.676	14.183
Uitkeringen op kasbasis	87	80	80
Mutatie verplichtingen	1	-1	-1
Dotatie voorzieningen	0	0	0
Uitkeringen op transactiebasis	88	79	79
Bijstelling uitkeringen op transactiebasis	-	*-1*	*3*

In 2022 is het uitkeringsbedrag op transactiebasis met € 1 miljoen naar beneden bijgesteld ten opzichte van de Juninota 2022. In 2023 is dit bedrag met € 3 miljoen naar boven bijgesteld. De belangrijkste oorzaak hiervan is een hogere gemiddelde jaaruitkering als gevolg van de bijzondere verhoging van het Wml. De bijstelling wordt gedempt door de lagere mutatie verplichtingen.

De WW en IOW in hoofdlijnen

WW

De Werkloosheidswet (WW) heeft tot doel werknemers te verzekeren tegen de financiële gevolgen van werkloosheid. Daarnaast geeft de wet recht op vergoeding van achterstallig loon aan werknemers van wie de werkgever niet in staat is het verschuldigde loon te betalen. De WW bevat ook regels over re-integratie. De hoogte van de WW-uitkering bedraagt 70% van het (gemaximeerde) laatstverdiende loon naar rato van de mate van werkloosheid (75% in de eerste twee maanden). De duur van de WW-uitkering hangt af van het arbeidsverleden.

Het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf) en het Uitvoeringsfonds voor de overheid (Ufo) financieren de WW met premieheffing over het loon en deels met het verhalen bij overheidswerkgevers. De overheidswerkgevers zijn eigenrisicodrager voor de WW. UWV verstrekt de WW-uitkeringen voor overheidswerknemers en verhaalt vervolgens de WW-lasten rechtstreeks bij de overheidswerkgevers.

De AWf-premie wordt betaald door de werkgevers in de markt. De Ufo-premie komt voor rekening van de werkgevers in de overheidssector.

IOW

De Wet inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW) regelt dat oudere werklozen na afloop van een WW-uitkering niet zonder een uitkering komen te zitten. De IOW-uitkering is weliswaar op minimumniveau, maar zonder vermogenstoets en zonder partnertoets. Personen die bij aanvang van de werkloosheid 60 jaar of ouder zijn en uit de WW stromen omdat de maximale uitkeringsduur is bereikt, komen voor de regeling in aanmerking. Sinds 2020 geldt als minimale leeftijdsgrens 60 jaar en 4 maanden, wat vanaf 2022 substantieel effect heeft op de IOW. De IOW-uitkering bedraagt maximaal het netto wettelijk minimum voor alleenstaanden en loopt door tot de AOW gerechtigde leeftijd is bereikt.

De IOW wordt gefinancierd uit het Toeslagenfonds (Tf). Een rijksbijdrage dekt de uitgaven van het Toeslagenfonds.

3. Werkloosheid

In dit hoofdstuk beschrijven we de ontwikkeling van de werkloosheidsregelingen WW en IOW. De uitwerking van de financiering per fonds staat in hoofdstuk 7.

In de figuren 3.1 en 3.2 staan de volumeontwikkelingen in de ontslagwerkloosheid sinds 2013. Het in 2014 begonnen economische herstel was in 2015 nog niet terug te zien in een daling van het aantal WW-uitkeringen. Pas vanaf 2016 is sprake van een aanzienlijke daling van het aantal WW-uitkeringen. Door de coronacrisis is er in 2020 weer een eenmalige stijging zichtbaar. De ramingsaantallen voor 2022 en 2023 lichten we in de volgende paragraaf toe.

Figuur 3.1. In- en uitstroom WW
Aantallen × 1.000

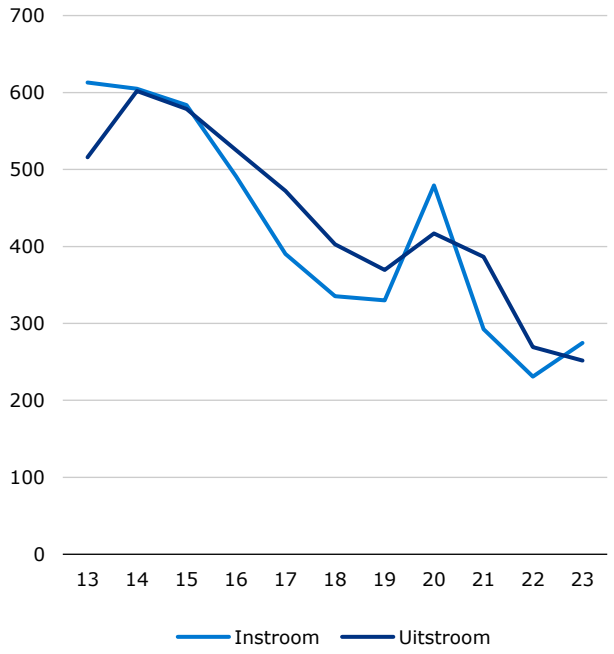

Figuur 3.2. WW-uitkeringen
Aantallen × 1.000

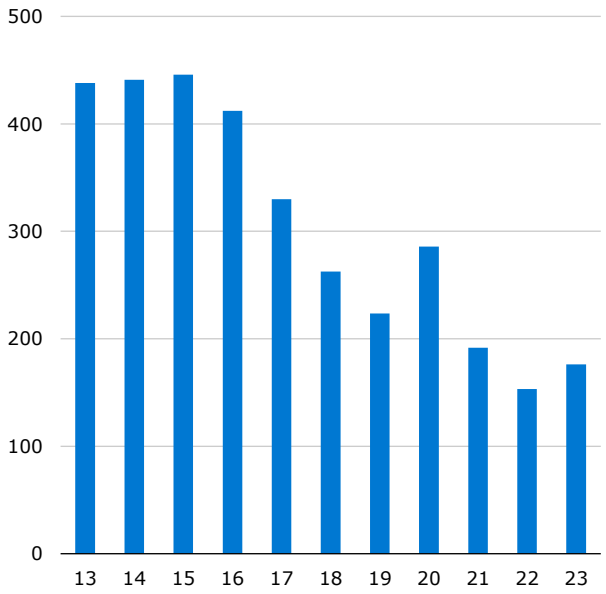

3.1. WW

Bij de raming van het aantal WW-uitkeringen gaat UWV uit van eigen gegevens en van de macro-economische ontwikkelingen volgens de basisraming uit de MEV van het CPB[5]. Volgens deze raming groeit de economie in 2022 met 4,6% en in 2023 met 1,5% en blijft de krapte op de arbeidsmarkt aanhouden. De werkloze beroepsbevolking[6] daalt in 2022 naar verwachting naar 340.000. Voor 2023 verwacht het CPB een stijging naar 380.000. Verder nemen we voor de raming de volgende uitgangspunten mee:

- De ontwikkeling van het aantal nieuwe WW-uitkeringen volgt de ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking. Daarnaast nemen we de realisatiecijfers van de eerste tien maanden van 2022 mee.
- De regeling Werktijdverkorting (wtv) is in 2020 tijdelijk vervangen door de NOW. Sinds 1 oktober 2021 kan een werkgever weer werktijdverkorting aanvragen.
- De NOW heeft een dempend effect op het aantal faillissementen en het aantal WW-aanvragen.

De bijgestelde ontwikkeling van de werkloze beroepsbevolking en de gerealiseerde maanden in 2022 vertalen zich in een lager aantal WW-uitkeringen in 2022 ten opzichte van de Juninota 2022. Tabel 3.1 toont de verwachte WW-ontwikkeling in cijfers. Van jaar op jaar betekent dit het volgende:

- 63.500 minder nieuwe WW-uitkeringen in 2022 en 47.400 meer nieuwe uitkeringen in 2023;
- 114.800 minder beëindigde WW-uitkeringen in 2022 en 22.100 minder beëindigde uitkeringen in 2023;
- 42.600 minder lopende WW-uitkeringen eind 2022 en 26.900 meer lopende uitkeringen eind 2023;
- 63.500 minder uitkeringsjaren in 2022 en 2.400 minder uitkeringsjaren in 2023.

5 Centraal Planbureau (september 2022), Macro Economische Verkenning 2023.
6 Volgens de internationale definitie.

Tabel 3.1. Ontwikkelingen WW*

Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Instroom	292,5	229,0	276,4
Uitstroom	386,3	271,6	249,5
Bestand	191,8	149,2	176,1
Gemiddeld bestand	240,2	165,8	168,1
Uitkeringsjaren	198,7	135,2	132,7
Gemiddelde jaaruitkering	19.035	19.977	21.627
Uitkeringen op kasbasis	3.619	2.552	2.707
Ontslagwerkloosheid	3.781	2.700	2.871
Verhaal op uitkeringen	-190	-164	-186
Overig	27	16	22
Mutatie verplichtingen	-167	-62	58
Dotatie voorzieningen	101	33	90
Uitkeringen op transactiebasis	3.553	2.523	2.856
Bijstelling uitkeringen op transactiebasis	-	*-157*	*-64*

* Instroom, uitstroom, bestand, uitkeringsjaren en gemiddelde jaaruitkering hebben uitsluitend betrekking op ontslagwerkloosheid.

De instroom en uitstroom zijn in 2022 lager dan in 2021. De economische groei en krapte op de arbeidsmarkt leiden tot een laag niveau aan werklozen. Bovendien impliceert de geschetste ontwikkeling dat de coronasteunmaatregelen van de overheid (zoals de NOW) effectief blijken te zijn in het voorkomen van werkloosheid en dat daarmee een ontslaggolf vooralsnog is uitgebleven. De WW-instroom neemt in 2023 toe op basis van de CPB-raming voor de werkloze beroepsbevolking. De uitstroom is lager dan de instroom, waardoor het bestand eind 2023 hoger uitkomt dan eind 2022.

Met de uitkeringsjaren geven we aan welk deel van het gemiddeld bestand ook tot een uitkeringsbetaling heeft geleid. Zo heeft het aandeel nuluitkeringen[7] een groot effect op het verschil tussen uitkeringsjaren en gemiddeld bestand. Als gevolg van de maandelijkse verrekensystematiek bij de WW zijn er veel nuluitkeringen bij toekenning én beëindiging van een WW-uitkering. In 2022 zijn er relatief veel toekenningen en beëindigingen ten opzichte van het gemiddeld bestand. Het resultaat is een groot aandeel nuluitkeringen. In 2023 zijn er opnieuw relatief veel toekenningen en beëindigingen ten opzichte van het gemiddeld bestand, waardoor het aandeel nuluitkeringen verder zal toenemen. Een lager gemiddeld bestand, in combinatie met een groter aandeel nuluitkeringen, leidt tot minder uitkeringsjaren voor 2022. Voor 2023 komen we hierdoor voor het aantal uitkeringsjaren per saldo nog iets lager uit.

De gemiddelde jaaruitkering neemt normaliter toe door loonstijgingen en de halfjaarlijkse prijsindexatie. Ook de samenstelling van de WW-populatie kan een effect op dit gemiddelde hebben. Daarnaast neemt het aandeel Ufo-gefinancierde uitkeringen toe, die een hogere gemiddelde jaaruitkering hebben dan AWf-gefinancierde uitkeringen (zie tabel 3.2). De gemiddelde jaaruitkering stijgt naar verwachting met 5,0% in 2022 en 8,3% in 2023. De substantiële stijging in 2023 komt met name door de hoge indexatie van de uitkeringen per 1 januari 2023.

De daling van het aantal WW-uitkeringen en de daarbij behorende uitkeringsjaren leidt, ondanks een hogere gemiddelde jaaruitkering, tot een forse daling van de uitkeringslasten in 2022. Per saldo daalt het uitkeringsbedrag aan ontslagwerkloosheid op kasbasis met € 1.081 miljoen in 2022 en stijgt met € 171 miljoen in 2023.

[7] Nul-uitkeringen zijn uitkeringsrechten waarbij geen bedrag wordt uitgekeerd. Er zijn drie hoofdtypen nul-uitkeringen te onderscheiden: bij toekenning, bij beëindiging en door toepassing van een maatregel.

De overige uitkeringen bestaan uit uitkeringen die betaald zijn voor en door andere EU-landen, uitkeringen wegens weersomstandigheden en werktijdverkorting.

De post mutatie verplichtingen corrigeert het uitkeringsbedrag op kasbasis voor de betalingen die op een ander jaar dan het rapportagejaar betrekking hebben. Deze post is negatief voor 2022 door de daling van het bestand en de uitkeringslasten aan ontslagwerkloosheid en een daarmee gepaard gaande lagere reservering voor vakantietoeslag. Doordat het bestand en de uitkeringslasten in 2023 naar verwachting zullen stijgen ten opzichte van eind 2022, is de post mutatie verplichtingen in 2023 weer positief. De post dotatie voorziening zou in 2021 rond de € 40 miljoen uitkomen, enerzijds omdat door de coronasteun de faillissementsuitgaven in 2021 erg laag zijn en anderzijds omdat de ontvangsten hoger zijn dan gemiddeld over eerdere jaren. Deze post komt echter, wegens een correctie op de berekening van de voorziening in vorige jaren, uit op € 101 miljoen. De post dotatie voorzieningen neemt in 2022 af wegens het uitblijven van de voorheen verwachte faillissementsgolf. In 2023 wordt wel weer een stijging verwacht van het aantal faillissementsuitkeringen en daarmee ook de post dotatie voorzieningen. Per saldo daalt het bedrag aan uitkeringen op transactiebasis in 2022 met € 1.030 miljoen en stijgt het bedrag in 2023 met € 332 miljoen.

Ten opzichte van de Juninota 2022 is het gemiddeld bestand voor 2022 en 2023 naar beneden bijgesteld met respectievelijk 10.300 en 18.400. De voornaamste reden hiervoor is het lagere aantal gerealiseerde nieuwe uitkeringen dan eerder verwacht, wat doorwerkt in de raming van 2023. De gemiddelde jaaruitkering is voor beide jaren naar boven bijgesteld door een hogere indexatie. Per saldo zijn de uitkeringen op kasbasis voor 2022 en 2023 respectievelijk met € 76 miljoen en € 58 miljoen naar beneden bijgesteld. Op transactiebasis betekent dit een bijstelling naar beneden van € 157 miljoen voor 2022 en van € 64 miljoen voor 2023.

Tabel 3.2 toont de onderverdeling van het aantal uitkeringsjaren en de gemiddelde jaaruitkering binnen de twee fondsen waaruit de WW wordt gefinancierd: het AWf en Ufo. Waar in 2022 het aantal uitkeringsjaren bij beide fondsen daalt, stijgt het aantal bij het Ufo licht in 2023. De gemiddelde jaaruitkering bij het Ufo stijgt procentueel minder dan bij het AWf in 2022. In 2023 is dit juist andersom.

Tabel 3.2. Uitkeringsjaren en gemiddelde jaaruitkering WW naar fonds
Uitkeringsjaren x 1.000 en gemiddelde jaaruitkering in €

	2021	2022	2023
Uitkeringsjaren	198,7	135,2	132,7
AWf	190,0	127,9	125,2
Ufo	8,6	7,2	7,5
Gemiddelde jaaruitkering	19.035	19.977	21.627
AWf	18.853	19.763	21.376
Ufo	23.057	23.778	25.810

3.2. IOW

Tabel 3.3 toont de verwachte IOW-ontwikkelingen. In 2022 daalt de instroom naar 4.400, waarna we een verdere afname verwachten naar 4.200 in 2023. De afname van het WW-bestand in 2021 en 2022 veroorzaakt deze daling. Ook daalt het percentage personen uit de doelgroep dat een IOW-uitkering aanvraagt. De uitstroom zal in 2022 naar verwachting uitkomen op 4.200, om vervolgens licht toe te nemen naar 4.400 in 2023. De uitstroom is in 2022 en 2023 beperkt door de verhoging van de AOW-leeftijd met 3 maanden (zie ook hoofdstuk 1).
Het aantal uitkeringsjaren volgt het gemiddeld aantal uitkeringen. In 2022 blijft de gemiddelde jaaruitkering ondanks indexatie vrijwel gelijk ten opzichte van 2021. Dit komt doordat een toenemend aantal personen een korting krijgt op de IOW-uitkering vanwege aanvullende inkomsten, wat een verlagend effect heeft op de totale gemiddelde uitkeringshoogte. Voor 2023 neemt de gemiddelde jaaruitkering toe met 10,6% wat voornamelijk het gevolg is van de hoge indexatie van de uitkeringen (zie ook hoofdstuk 1).

Tabel 3.3. Ontwikkelingen IOW
Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Instroom	5,0	4,4	4,2
Uitstroom	5,8	4,2	4,4
Bestand	9,0	9,2	9,0
Gemiddeld bestand	9,4	9,5	9,5
Uitkeringsjaren	8,0	7,3	7,4
Gemiddelde jaaruitkering	12.798	12.817	14.174
Uitkeringen op kasbasis	102	94	105
Mutatie verplichtingen	-3	-1	-1
Dotatie voorzieningen	-	-	-
Uitkeringen op transactiebasis	100	93	104
Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis	-	*-6*	*-3*

Ten opzichte van de Juninota 2022 zijn de ramingen voor de uitkeringsjaren en de gemiddelde jaaruitkering voor 2022 naar beneden bijgesteld met 3,9% respectievelijk 1,5%.

De Ziektewet en de Wazo in hoofdlijnen

Ziektewet

De Ziektewet vormt een vangnet voor zieke WW-gerechtigden en voor bepaalde groepen werknemers en ambtenaren die door ziekte, ongeval of gebreken niet in staat zijn om hun arbeid te verrichten. Dit geldt als hun werkgever niet verplicht is tot loondoorbetaling of als loondoorbetaling gecompenseerd wordt zoals bij ziekte door zwangerschap of bij een no-riskpolis. UWV treedt in een dergelijke situatie op als werkgever.

Uitkeringsgerechtigden voor de Ziektewet hebben recht op maximaal twee jaar ziekengeld. Dit is inclusief de ziektedagen die een werknemer al bij de werkgever ziek was (voor eindedienstverbanders). De Ziektewetuitkering bedraagt ten minste 70% van het (gemaximeerde) dagloon.

Binnen de Ziektewet worden de volgende uitkeringsdoelgroepen onderscheiden:

- uitzendkrachten;
- eindedienstverbanders (dienstverband loopt af tijdens ziekte);
- ex-werknemers met een WW-uitkering (zieke WW-gerechtigden);
- vrouwen die ziek zijn als gevolg van zwangerschap en/of bevalling;
- herintredende werknemers met een arbeidsongeschiktheidsuitkering en zieke oudere werknemers die vallen onder de compensatieregeling loonkosten (no-riskpolis). Werkgevers kunnen ook een no-riskuitkering aanvragen voor zieke werknemers met een indicatie banenafspraak die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen;
- vrijwillig verzekerden.

Een laatste categorie zijn de uitkeringen in overige situaties. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld orgaandonoren en werkende AOW-gerechtigden. Deze AOW-gerechtigden hebben recht op maximaal dertien weken ziekengeld.

Wazo

De Wet arbeid en zorg (Wazo) bundelt een aantal wettelijke verlofvormen, zoals zwangerschaps- en bevallingsverlof, adoptieverlof, pleegzorgverlof (in de nota weergegeven als Wazo-werknemers), partnerverlof (Wazo-WIEG), betaald ouderschapsverlof (Wazo-Wbo) en de regeling Zelfstandige en Zwanger (Wazo-ZEZ). Soms bestaat er recht op (gedeeltelijke) loondoorbetaling, soms op een uitkering van UWV.

De Wazo-uitkering voor zwangerschaps- en bevallingsverlof duurt minimaal zestien weken en bedraagt 100% van het (maximum) dagloon. Het adoptie- en pleegzorgverlof duurt zes weken en bedraagt 100% van het (maximum)-dagloon.

Op basis van de Wet invoering extra geboorteverlof (Wazo-WIEG) hebben werknemers na de bevalling van hun partner recht op maximaal vijf weken extra verlof. Daarvoor krijgen ze een uitkering van 70% van het (maximum)-dagloon.

Per 2 augustus 2022 is het betaald ouderschapsverlof (Wazo-Wbo) ingevoerd. Het betaald ouderschapsverlof geldt voor beide ouders en is van toepassing op verzekerde werknemers en niet-verzekerde werknemers met een arbeidsovereenkomst (directeuren-grootaandeelhouder en werknemers die huishoudelijke arbeid verrichten). De duur van de uitkering is negen weken. De uitkering bedraagt 70% van het (maximum)-dagloon voor verzekerde werknemers. Voor niet-verzekerde werknemers bedraagt de uitkeringshoogte 70% van het wettelijk minimumloon naar evenredigheid van de arbeidsduur.

De regeling Zelfstandige en Zwanger (Wazo-ZEZ) geeft vrouwelijke zelfstandigen recht op een zwangerschaps- en bevallingsuitkering van minimaal zestien weken. De hoogte van de uitkering hangt af van het laatstverdiende loon en is maximaal even hoog als het minimumloon.

In onderstaande grafiek zijn alle mogelijke verlofcombinaties met de bijbehorende verlofweken weergegeven:

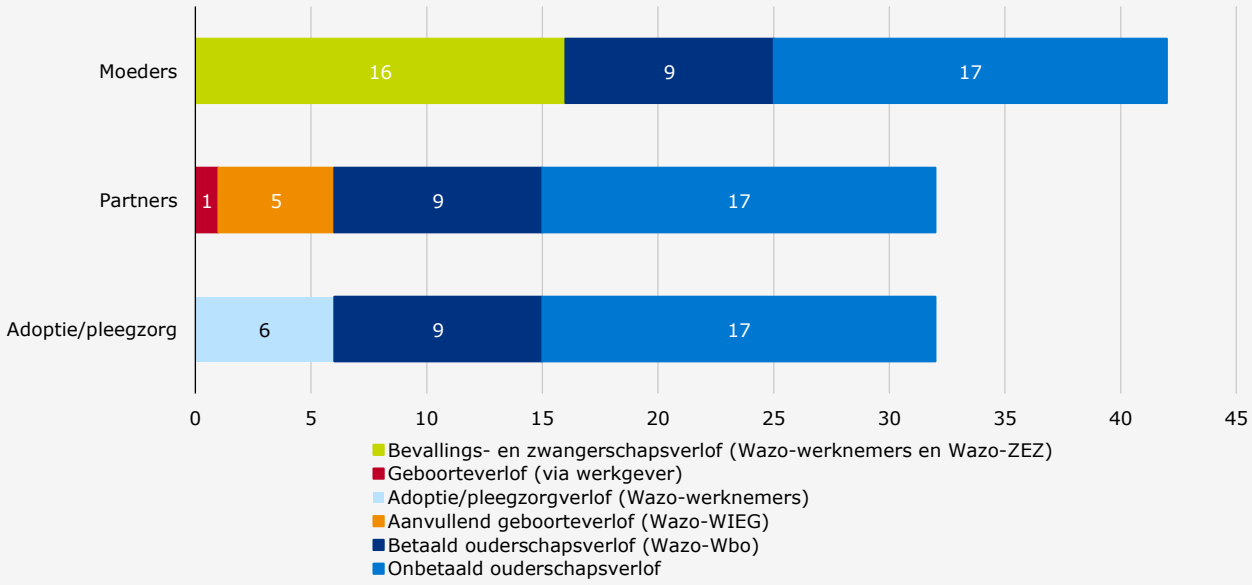

4. Ziekte en zorg

In dit hoofdstuk behandelen we de uitkeringen Ziektewet en Wazo. Deze uitkeringen worden gefinancierd uit het Aof, het AWf, het Ufo en de Whk.

4.1. Ziektewet

Binnen de Ziektewet hebben werkgevers de mogelijkheid om voor flexwerkers (uitzendkrachten en eindedienstverbanders) eigenrisicodrager te worden. Werkgevers nemen dan de volledige verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Ziektewet over van UWV en betalen geen Ziektewet-flex-premie. UWV beschikt niet over cijfers over de uitvoering van de Ziektewet door eigenrisicodragers. Daardoor hebben de tabellen 4.1 t/m 4.3 uitsluitend betrekking op Ziektewet-uitkeringen die UWV uitkeert.

Tabel 4.1 geeft de ontwikkelingen van de Ziektewet op totaalniveau weer. Tabel 4.2 geeft de ontwikkelingen van de Ziektewet per vangnetgroep weer. De uitkeringsjaren en de gemiddelde jaaruitkering zijn naar de verschillende groepen uitgesplitst. De kleine restcategorie Ziektewet-uitkeringen in overige situaties (zoals orgaandonoren en AOW-gerechtigden) is niet opgenomen in de uitsplitsingen naar categorie in deze tabel.

Tabel 4.1. Ontwikkelingen Ziektewet*
Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Uitkeringsjaren	106,7	101,0	99,2
Gemiddelde jaaruitkering	18.626	19.220	20.091
Uitkeringen op kasbasis	1.987	1.942	1.993
Mutatie verplichtingen	-10	1	2
Dotatie voorzieningen	0	6	6
Uitkeringen op transactiebasis	1.977	1.949	2.000
Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis	-	*-58*	*-59*

* De tabel bevat uitsluitend Ziektewet-uitkeringen die UWV uitkeert.

Tabel 4.2. Ontwikkelingen Ziektewet per vangnetgroep*
Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Uitkeringsjaren	106,7	101,0	99,2
Uitzendkrachten	11,6	11,6	11,4
Eindedienstverbanders**	22,9	19,1	19,1
Zieke WW-gerechtigden	33,1	29,4	26,8
Ziekte bij zwangerschap	23,7	23,9	24,4
No-risk	14,1	15,7	16,3
Vrijwillig verzekerden	1,2	1,2	1,1
Gemiddelde jaaruitkering	18.626	19.220	20.091
Uitzendkrachten	15.867	16.539	17.283
Eindedienstverbanders**	17.267	17.940	18.747
Zieke WW-gerechtigden	18.642	19.157	20.019
Ziekte bij zwangerschap	22.710	23.560	24.620
No-risk	15.488	15.792	16.502
Vrijwillig verzekerden	23.612	24.159	25.246

* De tabel bevat uitsluitend Ziektewet-uitkeringen die UWV uitkeert.
** De vangnetgroep eindedienstverbanders omvat zowel de groep flex/eindedienstverbanders als de groep flex/overig.

Uitzendkrachten en eindedienstverbanders (flexwerkers)

Voor uitzendkrachten verwacht UWV op basis van de cijfers tot en met oktober 2022 in combinatie met de minimale invloed van corona eind 2022 dat het aantal uitkeringsjaren in 2022 nagenoeg gelijk blijft aan het aantal uitkeringsjaren in 2021. Voor 2023 verwachten we een daling van het aantal uitkeringsjaren met 2,6%. We gaan ervan uit dat de invloed van corona in 2023 verwaarloosbaar zal zijn. De coronagolf waarvan in de eerste maanden van 2022 nog sprake was, zorgt voor een daling in 2023 ten opzichte van 2022. Voor de eindedienstverbanders is sprake van een daling van de uitkeringsjaren in 2022 en verwachten we een stabilisatie in 2023.

Het aantal uitkeringsjaren voor de totale groep flexwerkers komt in 2022 ongeveer 11% onder het niveau van 2021 uit. In 2023 ligt het aantal uitkeringsjaren van flexwerkers naar verwachting 0,8% onder het niveau van 2022.

In de raming voor 2023 is nog geen rekening gehouden met mogelijke effecten van een uitspraak van de Hoge Raad die eind maart 2023 verwacht wordt. Deze uitspraak heeft betrekking op de rechtsgeldigheid van de bepaling in uitzend-cao's over onmiddellijke beëindiging van uitzendovereenkomsten met uitzendbeding bij ziekte. Ook eventuele effecten van de in 2023 nieuw afgesloten cao voor uitzendkrachten zijn nog niet meegenomen.

Zieke WW-gerechtigden

In de raming van de uitkeringsjaren Ziektewet van zieke WW-gerechtigden houden wij rekening met een vertraagde doorwerking[8] van de ontwikkeling van het gemiddeld aantal lopende WW-uitkeringen. Dit aantal is aanzienlijk gedaald ten opzichte van 2021. Op basis hiervan verwachten we een daling van de uitkeringsjaren van 11,0% in 2022 en van 9,0% in 2023.

No-risk

We voorzien voor 2022 een stijging van de no-riskgroep van 11,6% ten opzichte van 2021. Deze is deels veroorzaakt door corona, deels door de stijging van het aantal werknemers binnen deze groep. In 2023 verwachten we een stijging van 4,0% ten opzichte van 2022. De invloed van de stijging van het aantal werknemers binnen deze groep wordt enigszins getemperd door de aanname dat de invloed van corona in 2023 verwaarloosbaar zal zijn.

Ziekte bij zwangerschap

We zien in 2022 een minder sterke groei van de uitkeringsjaren door ziekte bij zwangerschap dan in 2021 en we schatten in dat het aantal uitkeringsjaren in heel 2022 0,8% hoger ligt dan in 2021. Voor 2023 verwachten we een verdere lichte stijging met 2,3% ten opzichte van 2022.

Vrijwillig verzekerden

We verwachten dat de uitkeringsjaren van de vrijwillige verzekerden in 2022 met 4,2% daalt ten opzichte van 2021. Omdat we aannemen dat de invloed van corona in 2023 verwaarloosbaar zal zijn, voorzien we ook voor dat jaar een daling: 8,1% ten opzichte van 2022.

Gemiddelde jaaruitkering en bedrag aan uitkeringen

De gemiddelde jaaruitkering voor de Ziektewet is in 2022 3,2% hoger dan in 2021. Voor 2023 verwachten we een stijging van de gemiddelde jaaruitkering van 4,5%. De stijging van de gemiddelde jaaruitkering in 2023 is relatief laag. Dit komt omdat de invloed van de hoge indexatie van de uitkeringen per 1 januari 2023 alleen effect heeft op het kleinere aandeel lopende uitkeringen op 1 januari en niet op de nieuwe instroom. Bij de nieuwe instroom spelen alleen loonontwikkelingen een rol.

Met de wijzigingen van de volumes en de jaaruitkeringen neemt het totale uitkeringsbedrag op kasbasis in 2022 met € 45 miljoen af ten opzichte van 2021 en neemt het in 2023 met € 51 miljoen toe ten opzichte van 2022.

Ten opzichte van de raming in de Juninota 2022 komen de uitkeringslasten op transactiebasis in 2022 € 58 miljoen lager uit en in 2023 komen deze € 59 miljoen lager uit. Deze bijstellingen zijn het gevolg van de naar beneden bijgestelde raming van de uitkeringsjaren.

In tabel 4.3 zijn de uitkeringsjaren en de gemiddelde jaaruitkeringen naar fonds opgenomen. Het AWf en het Ufo financieren Ziektewet-uitkeringen voor zieke WW-gerechtigden. De Ziektewet-uitkeringen aan flexwerkers worden gefinancierd uit de Whk. De Ziektewet-uitkeringen aan zieke zwangeren, de no-riskgroep en de vrijwillig verzekerden worden uit het Aof betaald.

[8] De zieke WW-gerechtigde gaat namelijk niet eerder dan dertien weken (drie maanden) na de eerste ziektedag over naar een Ziektewet-uitkering.

Tabel 4.3. Uitkeringsjaren en gemiddelde jaaruitkering Ziektewet naar fonds
Uitkeringsjaren x 1.000 en gemiddelde jaaruitkering in €

	2021	2022	2023
Uitkeringsjaren	106,7	101,0	99,2
AWf	32,2	28,7	26,2
Ufo	0,8	0,7	0,6
Aof	39,1	40,8	41,9
Whk	34,5	30,8	30,5
Gemiddelde jaaruitkering	18.626	19.220	20.091
AWf	18.507	19.035	19.891
Ufo	23.943	24.200	25.289
Aof	20.231	20.628	21.511
Whk	16.795	17.410	18.202

4.2. Wazo

De mogelijkheden om (betaald) verlof op te nemen bij het krijgen van een kind zijn uitgebreid. Eerder betrof het zwangerschaps- en bevallingsverlof, adoptie- en pleegzorgverlof en Wazo-ZEZ (zelfstandig en zwanger). Sinds 1 juli 2020 hebben werknemers op grond van de Wazo-WIEG, na de bevalling van hun partner recht op maximaal vijf weken extra verlof. Op 2 augustus 2022 is het betaald ouderschapsverlof (Wazo Wbo) ingegaan waarna beide ouders die werknemer zijn recht hebben op negen weken extra verlof. In tabel 4.4 zijn de ontwikkelingen in de Wazo opgenomen.

Tabel 4.4. Ontwikkelingen Wazo
Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Uitkeringsjaren	54,0	54,7	73,8
Gemiddelde jaaruitkering	30.712	31.791	32.551
Uitkeringen op kasbasis	1.657	1.739	2.401
Mutatie verplichtingen	16	41	6
Dotatie voorzieningen	0	0	0
Uitkeringen op transactiebasis	1.673	1.780	2.407
Bijstelling uitkeringen op transactiebasis	-	*-190*	*29*

In tabel 4.5 zijn de uitkeringsjaren en gemiddelde jaaruitkering onderverdeeld naar zwangerschaps- en bevallingsverlof, adoptie- en pleegzorgverlof (hierna Wazo-werknemers genoemd), de Wazo-WIEG, Wazo-Wbo en Wazo-ZEZ.

Tabel 4.5. Ontwikkelingen Wazo per verlofvorm
Uitkeringsjaren x 1.000 en gemiddelde jaaruitkering in €

	2021	2022	2023
Uitkeringsjaren	54,0	54,7	73,8
Wazo-werknemers*	43,0	40,8	41,6
Wazo-WIEG	7,0	6,7	6,7
Wazo-Wbo	-	3,3	21,5
Wazo-ZEZ	4,0	3,8	3,9
Gemiddelde jaaruitkering	30.712	31.791	32.551
Wazo-werknemers*	31.701	33.068	34.556
Wazo-WIEG	30.600	31.646	33.070
Wazo-Wbo	-	28.844	30.142
Wazo-ZEZ	20.278	21.046	23.600

* De groep Wazo-werknemers bestaat uit werknemers met zwangerschaps- en bevallingsverlof, adoptieverlof en pleegzorgverlof.

Wazo-werknemers

We verwachten voor 2022 een daling van het aantal uitkeringsjaren van 5,1% ten opzichte van 2021. Uit de cijfers van de bevolkingsprognose van het CBS over de periode januari tot en met september 2022 blijkt dat er ruim 6% minder kinderen zijn geboren in vergelijking met dezelfde periode in 2021. De ontwikkeling van de uitkeringsjaren Wazoknemers sluit hierop aan.

Het CBS prognosticeert voor 2023 een stijging van het aantal geboortes van 2,6% ten opzichte van 2022. In lijn daarmee voorzien we voor 2023 een stijging van het aantal uitkeringsjaren van 2,0% in vergelijking met 2022.

Wazo-WIEG (partnerverlof)

De kleine stijging in uitkeringsjaren die zichtbaar was in het eerste kwartaal van 2022 zette niet door en is in de periode mei tot en met oktober 2022 veranderd in een daling van 6,9% ten opzichte van dezelfde periode in 2021. Op basis hiervan stellen we de verwachting voor 2022 bij en komen we uit op een daling van het aantal uitkeringsjaren van 3,3% ten opzichte van 2021.

Voor 2023 verwachten we een zelfde aantal uitkeringsjaren als in 2022. We nemen aan dat de verwachte stijging van het aantal geboortes in 2023 zich niet doorvertaalt in een stijging van het aantal uitkeringsjaren omdat de huidige hoge inflatie vermoedelijk een remmend effect zal hebben op de mate waarin partners gebruikmaken van dit verlof. De WIEG bedraagt namelijk 70% van het (maximum)dagloon.

Wazo-ZEZ

We voorzien voor 2022 een daling van het aantal uitkeringsjaren van 4,0%. Deze ontwikkeling sluit – evenals bij de Wazo-werknemers – aan op de daling van het aantal geboortes in 2022.

In lijn met de verwachte geboortestijging van 2,6% in 2023 verwachten we een stijging van het aantal uitkeringsjaren van 2,0% ten opzichte van 2022.

Wazo-Wbo (betaald ouderschapsverlof)

Sinds 2 augustus 2022 is het mogelijk om betaald ouderschapsverlof op te nemen. Op basis van de cijfers over de periode augustus tot en met november 2022 denken we voor 2022 op ongeveer 3.300 uitkeringsjaren uit te komen. Dit is flink lager dan de ruim 7.700 uitkeringsjaren die voor het van start gaan van de regeling voor 2022 werden geraamd. Het is lastig in te schatten wat de invloed is van de huidige hoge inflatie op de mate waarin ouders gebruik maken van deze regeling. Omdat dit een nieuwe regeling is en er nog beperkte realisatiecijfers beschikbaar zijn, gaan we voor 2023 vooralsnog uit van het oorspronkelijke aantal van 21.500 uitkeringsjaren dat we voor het van start gaan van de regeling hadden geraamd.

Gemiddelde jaaruitkering en bedrag aan uitkeringen

De gemiddelde jaaruitkering voor de Wazo stijgt in 2022 3,5% ten opzichte van 2021. Voor 2023 verwachten we een stijging van met 2,4%. De stijging van de gemiddelde jaaruitkering in 2023 is relatief laag. Dit komt omdat de invloed van de hoge indexatie van de uitkeringen per 1 januari 2023 alleen effect heeft op de Wazo-ZEZ en op het kleine aandeel lopende Wazo-uitkeringen op 1 januari. Bij de nieuwe instroom spelen alleen loonontwikkelingen een rol.

Het uitkeringsbedrag op kasbasis neemt in 2022 toe met € 82 miljoen ten opzichte van 2021 en in 2023 met € 662 miljoen ten opzichte van 2022. Voor beide jaren geldt dat de toename voornamelijk wordt veroorzaakt door de uitkeringen voor de nieuwe Wazo-Wbo.

De post mutatie verplichtingen (zie tabel 4.4) wisselt sterk per jaar. In 2021 bedroeg deze € 16 miljoen in verband met de invoering van de Wazo-WIEG. In 2022 is € 41 miljoen voor deze post opgenomen grotendeels verband houdt met de invoering van de Wazo-Wbo. Bij beide regelingen is sprake van betalingen achteraf, waardoor betalingen over de jaargrens heen plaatsvinden. Om de uitkeringen op transactiebasis te kunnen bepalen, nemen we hiervoor daarom een bedrag op bij de mutatie verplichtingen.

Re-integratie in hoofdlijnen

De financiering van de re-integratie is via de moederwetten geregeld. Het gaat hierbij om de arbeidsongeschiktheidswetten Wajong, WIA, WAO en, WAZ (in de tekst en tabellen gezamenlijk aangeduid als AG), de Ziektewet, de WW, de Kaderwet SZW-subsidies en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De kosten voor re-integratie-inspanningen komen ten laste van hetzelfde fonds als waaruit de oorspronkelijke uitkering wordt gefinancierd. De re-integratie voor de WW wordt gefinancierd uit het AWf, de re-integratie voor de WAO en WAZ uit het Aof en de re-integratie voor de Wajong uit het Afj. Voor de WIA-re-integratie geldt financiering uit het Aof en de Whk. De re-integratie voor de Ziektewet wordt gefinancierd uit het AWf, het Aof en de Whk.

Uit de UWV-fondsen worden de volgende re-integratielasten gefinancierd:

- Voorzieningen – dit betreft jobcoaching, vervoersvoorzieningen, meeneembare voorzieningen en intermediaire voorzieningen.
- Subsidie aan instellingen – dit betreft subsidies aan speciale onderwijsinstellingen.
- Inkoop van re-integratiediensten bij re-integratiebedrijven.
- Ziektewet-arbo-interventies – dit betreft ingekochte kortdurende acties voor Ziektewet-uitkeringsgerechtigden.
- Scholingsbudget WW – dit betreft scholingstrajecten voor werklozen met een grote kans op langdurige werkloosheid.
- Scholingsexperiment WGA – dit betreft functiegerichte taaltrainingen om de kans op werk te vergroten.
- Aanvullende crisisdienstverlening COVID-19/Aanvullende dienstverlening – dit betreft extra middelen die het kabinet beschikbaar stelt in de periode 2021–2024 om de gevolgen van de coronacrisis voor de werkloosheid te verzachten.

5. Re-integratie

In dit hoofdstuk behandelen we in hoofdlijnen de re-integratie-instrumenten van UWV. UWV zorgt voor re-integratie naar werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt via trajecten, voorzieningen en subsidies. Re-integratie-instrumenten worden meestal verstrekt in combinatie met een uitkering van UWV. De re-integratie-instrumenten worden gefinancierd vanuit dezelfde fondsen als de uitkeringen.

Drie ministeries brengen de benodigde middelen op. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) stelt jaarlijks het omvangrijkste re-integratiebudget beschikbaar. Dit budget bestaat uit een deelbudget voor de financiering van werkvoorzieningen en een deelbudget voor de inkoop van arbeidsbemiddeling voor arbeidsongeschiktheidswetten, Ziektewet en WW. De middelen uit de twee deelbudgetten zijn onderling uitwisselbaar voor het opvangen van over- en onderschrijdingen. De ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) stellen middelen beschikbaar voor de uitvoering van respectievelijk onderwijsvoorzieningen en tolkvoorzieningen voor in het dagelijks leven (in deze nota verder aangeduid als leefvoorzieningen).

In 2022 zijn de verwachte re-integratielasten per saldo € 10 miljoen hoger dan in 2021. De lasten waren in 2021 relatief laag door de coronacrisis.

In tabel 5.1 zijn voor 2023 de door het ministerie van SZW begrote bedragen voor werkvoorzieningen, subsidies aan instellingen, de inkoop van arbeidsbemiddeling, scholingsbudget WW en aanvullende dienstverlening opgenomen. Voor de overige instrumenten heeft UWV prognoses gemaakt. De re-integratielasten zijn in 2023 naar verwachting € 33 miljoen hoger dan in 2022.

Tabel 5.1. Overzicht programmakosten re-integratie 2021-2023
Bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Voorzieningen			
Onderwijs	23	26	28
Werk	72	77	84
Leef	10	14	15
Subsidie aan instellingen	13	13	14
Inkoop arbeidsbemiddeling	93	92	105
Ziektewet-arbo-interventies	3	3	3
Scholingsbudget WW	15	10	13
Scholingsvoucher	0	0	0
Scholingsexperiment WGA	-	1	1
Aanvullende crisisdienstverlening COVID-19*	0	2	8
Programmakosten overig	0	0	0
Totale programmakosten	**229**	**239**	**272**

* Deze tijdelijke regeling heet vanaf 2023 Aanvullende dienstverlening.

De raming van de totale programmakosten re-integratie voor het jaar 2022 is met € 11 miljoen verlaagd ten opzichte van de Juninota 2022. De werkvoorzieningen komen naar verwachting € 3 miljoen lager uit, de onderwijsvoorzieningen € 2 miljoen hoger en de leefvoorzieningen € 1 miljoen hoger. De inkoop van arbeidsbemiddeling is € 9 miljoen lager dan geraamd bij de Juninota 2022. Een van de oorzaken is de invoering van (maximaal) drie jaarlijkse betaalmomenten voor IPS-EPA trajecten sinds begin 2022. Vóór 2022 werd het volledige trajectbedrag direct betaald bij de start van deze trajecten. In de raming voor de Juninota 2022 was nog geen rekening gehouden met deze wijziging in betaalmomenten en met de spreiding van de kosten die hiermee gepaard gaat. De kosten voor IPS-trajecten zijn hierdoor in 2022 ongeveer € 4 miljoen lager dan eerder werd voorzien.

Voor 2023 is de raming van de totale programmakosten re-integratie met € 36 miljoen verhoogd ten opzichte van de Juninota 2022. Deze forse verhoging heeft diverse oorzaken. Ten eerste is het taakstellende re-integratiebudget, waarmee de werkvoorzieningen en de inkoop van arbeidsbemiddeling gefinancierd worden, met € 9 miljoen verhoogd ter compensatie van de sterke loon- en prijsontwikkeling in 2022. Ten tweede is er voor het Scholingsbudget WW een structureel budget van ruim € 13 miljoen per jaar beschikbaar gesteld. Ten derde wordt de Aanvullende crisisdienstverlening COVID-19 verlengd in 2023 en 2024 onder de gewijzigde naam Tijdelijke regeling aanvullende dienstverlening. Hiervoor is € 8 miljoen opgenomen in prognose voor 2023. Tenslotte zijn de ramingen voor onderwijs- en leefvoorzieningen met respectievelijk € 3 miljoen en € 2 miljoen naar boven bijgesteld.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn onderverdeeld in onderwijs-, werk- en leefvoorzieningen. Werkvoorzieningen worden uitgevoerd in opdracht van het ministerie van SZW. Het betreft meeneembare voorzieningen (zoals een brailleleesregel), vervoersvoorzieningen (zoals een bruikleenauto), intermediaire voorzieningen (zoals een doventolk) en de jobcoach. Werkvoorzieningen voor jonggehandicapten worden uit het Afj gefinancierd en voor overige arbeidsbeperkten uit het Aof. In 2021 is € 72 miljoen aan werkvoorzieningen uitgegeven. De kosten waren in 2021 relatief laag door de coronacrisis. In 2022 zal naar verwachting € 77 miljoen besteed worden. Voor werkvoorzieningen is in 2023 een bedrag van € 84 miljoen begroot door het ministerie van SZW.

Onderwijsvoorzieningen worden uitgevoerd in opdracht van het ministerie van OCW. Het betreft meeneembare voorzieningen, vervoersvoorzieningen en intermediaire voorzieningen, die worden verstrekt in het kader van de Wet overige onderwijsvoorzieningen (WOOS). Deze voorzieningen worden gefinancierd via het Afj met een rijksbijdrage van het ministerie van OCW. De programmakosten voor onderwijsvoorzieningen waren € 23 miljoen in 2021 en zullen naar verwachting stijgen tot € 26 miljoen in 2022 en € 28 miljoen in 2023.

De leefvoorzieningen worden uitgevoerd in opdracht van het ministerie van VWS. Het betreft specifiek de intermediaire voorziening doventolk. Deze voorziening wordt via het Afj gefinancierd met een rijksbijdrage van het ministerie van VWS. In 2021 is € 10 miljoen uitgegeven. Naar verwachting lopen de programmakosten op tot € 14 miljoen in 2022 en € 15 miljoen in 2023.

Subsidies aan instellingen

De subsidies worden verstrekt aan onderwijsinstellingen die onderwijs aanbieden aan mensen met ernstige scholingsbelemmeringen (Subsidieregeling ESB). Scholingstrajecten starten aan het begin van het kalenderjaar en duren in de regel drie jaar en zeven maanden. Aan het begin van een traject wordt een voorschot verstrekt aan de uitvoerende onderwijsinstelling en vier jaar later volgt de vaststelling van de hoogte van de subsidie en een afrekening.

Deze subsidies worden betaald uit het Afj. In 2021 is voor een bedrag van ruim € 13 miljoen aan subsidies verstrekt. Eenzelfde bedrag verwachten we in 2022 en in de begroting van het ministerie van SZW is voor 2023 een bedrag van € 14 miljoen opgenomen.

Inkoop arbeidsbemiddeling

UWV heeft in 2021 voor € 93 miljoen aan arbeidsbemiddeling ingekocht. In 2022 zal naar verwachting € 92 miljoen besteed worden. Het ministerie van SZW heeft voor 2023 een bedrag van € 105 miljoen begroot.

Ziektewet-arbo-interventies

De Ziektewet-arbo-interventies worden ingezet om de re-integratie van werknemers met een Ziektewet-uitkering te bevorderen. Het gaat hierbij onder andere om hulp bij fysieke klachten, zoals rugtraining en houdingadvies. In 2021 bedroegen de lasten € 3 miljoen. De verwachting is dat in 2022 en 2023 eenzelfde bedrag besteed zal worden. Het beleid is er in het algemeen op gericht uitkeringsgerechtigden te re-integreren via een traject in plaats van een interventie.

Scholingsbudget WW

Met het scholingsbudget WW kunnen werklozen met een hoge kans op langdurige werkloosheid, onder wie veel 45-plussers, een scholingstraject volgen richting een kansberoep. In 2021 is hieraan € 15 miljoen besteed. Voor 2022 is de verwachting dat € 10 miljoen besteed zal worden. Voor 2023 is een budget van ruim € 13 miljoen beschikbaar gesteld.

Aanvullende crisisdienstverlening COVID-19/Aanvullende dienstverlening

Het kabinet heeft in 2021 en 2022 extra middelen ter beschikking gesteld om de gevolgen van de coronacrisis voor de werkloosheid te verzachten. Iemand die als gevolg van COVID-19 zijn baan verloren heeft of dreigt te verliezen, kan via een van de 35 regionale mobiliteitsteams ondersteund worden bij het vinden van een nieuwe baan. In de regionale mobiliteitsteams brengen UWV, gemeenten, werknemers- en werkgeversorganisaties vraag naar en aanbod van werk bij elkaar. Dit kan gepaard gaan met aanvullende dienstverlening, zoals een training om de sollicitatievaardigheden te verbeteren of begeleiding bij scholing, scholing via praktijkleren in het mbo of dienstverlening om de werkfitheid te behouden. In 2021 is in € 60.000 besteed. Voor 2022 is een budget beschikbaar van € 71 miljoen voor de mobiliteitsteams. Op basis van de huidige uitgaven is de verwachting dat UWV hiervan € 2 miljoen zal besteden. Net als in 2021 blijft de besteding door alle partijen samen in 2022 ver achter bij het beschikbare budget. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een veel lagere werkloosheid dan voorzien werd ten tijde van het beschikbaar stellen van de extra middelen in 2020. De tijdelijke regeling aanvullende crisisdienstverlening COVID-19 wordt voortgezet in 2023 en 2024 onder de gewijzigde naam 'Tijdelijke regeling aanvullende dienstverlening'. De verwachting is dat UWV bij volledige besteding van het budget van € 58 miljoen voor de regionale mobiliteitsteams in 2023 € 8 miljoen voor zijn rekening zal nemen.

De Toeslagenwet en Tegemoetkoming arbeidsongeschikten in hoofdlijnen

Toeslagenwet

De Toeslagenwet heeft tot doel toeslagen op uitkeringen te verlenen. Toeslagen kunnen worden verstrekt bovenop de uitkeringen van de zogenoemde moederwetten WAO, WIA, WAZ, Wajong, WW, Ziektewet en IOW. De toeslag vult de uitkering aan tot het geldend sociaal minimum. De uitkering samen met de toeslag kan nooit hoger zijn dan het loon dat werd verdiend vóór werkloosheid of ziekte. De Toeslagenwet vult ook het loon aan wanneer de werkgever in het tweede ziektejaar minder dan 100% van het loon doorbetaalt en diens zieke werknemer daardoor onder het sociaal minimum raakt.

De volgende personen hebben recht op een toeslag:

- een gehuwde of samenwonende met een inkomen lager dan het minimumloon;
- een alleenstaande of een ongehuwde met een kind jonger dan 18 jaar met een inkomen lager dan 70% van het minimumloon.

Geen recht op toeslag heeft:

- een ongehuwde jonger dan 21 jaar die behoort tot het huishouden van zijn (pleeg)ouders;
- een gehuwde/samenwonende van wie de partner is geboren na 31 december 1971, tenzij een eigen, aangehuwd of pleegkind dat jonger is dan 12 jaar tot de huishouding behoort.

Tegemoetkoming arbeidsongeschikten

Voor (gedeeltelijk) arbeidsongeschikten bestaat de regeling Tegemoetkoming arbeidsongeschikten. Het recht op een tegemoetkoming (een jaarlijks vast bedrag) bestaat als zij op 1 juli:

- recht hebben op een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO-, WIA-, WAZ- of Wajong-uitkering);
- 35% of meer arbeidsongeschikt zijn.

De Tegemoetkoming arbeidsongeschikten is ondergebracht in de verschillende arbeidsongeschiktheidswetten.

De uitkeringen voor de Toeslagenwet en de Tegemoetkoming arbeidsongeschikten worden gefinancierd vanuit het Toeslagenfonds (Tf). De kosten van het Toeslagenfonds worden gedekt door een rijksbijdrage.

6. Toeslagen en tegemoetkomingen

In dit hoofdstuk belichten we de volume- en financiële ontwikkelingen van de Toeslagenwet en behandelen we de ontwikkelingen in de tegemoetkomingen aan arbeidsongeschikten.

6.1. Toeslagenwet

In tabel 6.1 staan de uitkeringsjaren en -bedragen van de Toeslagenwet. Hierin is te zien dat het aantal uitkeringsjaren Toeslagenwet in 2022 daalt met 10.600 ten opzichte van 2021, en in 2023 stijgt met 3.700 ten opzichte van 2022.

Naar verwachting blijft de gemiddelde toeslag op totaalniveau in 2022 vrijwel ongewijzigd, maar stijgt deze in 2023 met € 382 door de hoge indexatie van uitkeringen en toeslagen.

Tabel 6.1. Ontwikkelingen Toeslagenwet
Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde toeslag in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Uitkeringsjaren	109,1	98,5	102,2
Gemiddelde toeslag	3.425	3.412	3.794
Uitkeringen op kasbasis	374	336	388
Mutatie verplichtingen	-6	-2	-2
Dotatie voorzieningen	6	4	4
Uitkeringen op transactiebasis	374	339	390
Bijstelling uitkeringen op transactiebasis	-	*-37*	*-9*

Het uitgekeerde bedrag op transactiebasis daalt in 2022 met € 35 miljoen en stijgt in 2023 met € 51 miljoen.

Ten opzichte van de Juninota 2022 zijn voor 2022 en 2023 de uitkeringslasten op transactiebasis met respectievelijk € 37 miljoen en € 9 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit komt vooral voor rekening van de WW (€ 15 miljoen in 2022 en € 11 miljoen in 2023), waarvan het aantal geraamde uitkeringsjaren neerwaarts is bijgesteld.

Tabel 6.2 geeft de ontwikkelingen van het aantal uitkeringsjaren, de gemiddelde toeslagen en de uitkeringen op kasbasis weer per moederwet van de Toeslagenwet. Per moederwet volgt het aantal uitkeringsjaren Toeslagenwet doorgaans de ontwikkeling in het aantal uitkeringsjaren van de moederwet. Zo neemt het aantal uitkeringsjaren Toeslagenwet van jaar tot jaar af bij de WAO, WAZ en Ziektewet. Bij de WIA neemt dit aantal toe en bij de IOW blijft het vrijwel gelijk. Bij de WW en de Wajong neemt het aantal uitkeringsjaren eerst af en daarna licht toe.

Zoals gezegd voorzien we dat de gemiddelde toeslag op totaalniveau in 2022 vrijwel gelijk blijft (een afname van € 13 ten opzichte van 2021), om in 2023 toe te nemen met € 382. Voor het jaar 2023 is de verwachting dat de gemiddelde toeslag per moederwet in dezelfde mate stijgt als de indexatie van de uitkeringen. De gemiddelde toeslag is in zowel 2022 als 2023 het hoogst bij de WAZ, gevolgd door de WAO en de IOW, terwijl de gemiddelde toeslagen bij de Ziektewet, de WW en de Wajong achterblijven bij het gemiddelde voor alle toeslagen.

Doordat bij de WIA de instroom stelselmatig groter is dan de uitstroom stijgt het uitkeringsbedrag in alle jaren. De toename bedraagt achtereenvolgens € 7 miljoen in 2022 en € 34 miljoen in 2023, waarbij in 2023 de hoge indexatie van toeslagen de grootste invloed heeft. De WW kent de grootste daling met € 30 miljoen in 2022, gevolgd door een gematigde stijging van € 8 miljoen in 2023. Voor de toeslag WW is het aantal uitkeringsjaren ten opzichte van de Juninota 2022 voor zowel 2022 als 2023 fors naar beneden bijgesteld, enerzijds als gevolg van een lagere raming van de moederwet, maar vooral vanwege de relatief sterke daling van het aantal aanvragen Toeslagenwet WW in 2022. Deze daling is inmiddels weer omgeslagen in een lichte stijging.

Tabel 6.2. Ontwikkelingen Toeslagenwet per moederwet
Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde toeslag in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Uitkeringsjaren	109,1	98,5	102,2
WAO	18,5	16,8	15,6
WIA	43,7	46,9	50,3
WAZ	0,5	0,4	0,4
Wajong	15,7	15,2	15,4
WW	19,8	9,6	11,0
Ziektewet	10,1	8,8	8,6
IOW	0,8	0,8	0,8
Gemiddelde toeslag	3.425	3.412	3.794
WAO	4.928	5.026	5.636
WIA	3.687	3.583	4.018
WAZ	5.806	5.946	6.668
Wajong	1.741	1.561	1.751
WW	2.786	2.642	2.963
Ziektewet	3.204	3.233	3.626
IOW	4.411	4.336	4.862
Uitkeringen op kasbasis	374	336	388
WAO	91	85	88
WIA	161	168	202
WAZ	3	3	3
Wajong	27	24	27
WW	55	25	33
Ziektewet	32	28	31
IOW	4	4	4

Als wet in afbouw heeft de WAO vrijwel uitsluitend nog uitstroom, waardoor het bedrag aan uitkeringen daalt met € 6 miljoen in 2022 en - ondanks de indexatie van toeslagen - stijgt met slechts € 3 miljoen in 2023.

6.2. Tegemoetkomingen arbeidsongeschikten

Tegemoetkomingen worden jaarlijks uitgekeerd aan alle personen die op de peildatum van 1 juli ten minste 35% arbeidsongeschikt zijn en een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangen. Zij ontvangen allen in een jaar dezelfde netto-tegemoetkoming. De netto-tegemoetkoming in 2022 is € 186, in 2023 stijgt deze met 6,3% naar € 198. Nadat in 2022 eindheffingspercentages op het niveau van 2021 lagen, worden deze in 2023 waarschijnlijk beperkt verlaagd. UWV draagt over de netto-tegemoetkoming de eindheffing af aan de Belastingdienst.

Het totaal aantal tegemoetkomingen stijgt licht, maar minder dan voorzien in de Juninota 2022. Het aantal tegemoetkomingen voor de WIA neemt zowel in 2022 als 2023 toe, maar iets minder dan geraamd in de Juninota 2022. De aantallen tegemoetkomingen voor de WAO en WAZ dalen in lijn met de afname van de moederwet. Voor de Wajong blijft het aantal tegemoetkomingen vrijwel gelijk.

De post uitkeringen op kasbasis betreft het totale bedrag aan netto-tegemoetkomingen en eindheffingen. De tegemoetkomingen nemen toe met € 7 miljoen in 2022 en met € 18 miljoen in 2023. De toename van de tegemoetkomingen bij de WIA is hierbij groter dan de afname bij de voorganger WAO. De uitkeringen op transactiebasis zijn voor 2022 nauwelijks bijgesteld in vergelijking met de raming voor de Juninota 2022. Voor 2023 zijn deze met ongeveer 5,5% naar boven bijgesteld, vooral door de verhoging van het bedrag van de netto-tegemoetkoming.

Tabel 6.3. Ontwikkelingen tegemoetkoming arbeidsongeschikten
Volume x 1.000 en bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Aantal Tegemoetkomingen	786	799	813
WAO	181	168	155
WIA	367	393	418
WAZ	6	6	5
Wajong	232	232	233
Uitkeringen op kasbasis	227	234	252
WAO	52	49	48
WIA	106	115	130
WAZ	2	2	2
Wajong	68	69	73
Mutatie verplichtingen	0	0	0
Dotatie voorzieningen	0	0	0
Uitkeringen op transactiebasis	227	234	252
Bijstelling uitkeringen op transactiebasis	-	*-1*	*13*

7. Fondsen

In dit hoofdstuk lichten we de belangrijkste ontwikkelingen bij de UWV-fondsen toe. Voor de ontwikkeling van de uitkeringslasten binnen de fondsen verwijzen we naar de voorgaande wetshoofdstukken. De sociale lasten volgen in de regel de trend van de uitkeringslasten. Gedurende de tweede helft van 2021 is er echter een tijdelijke verlaging van de AWf-premie geweest, waardoor de sociale lasten incidenteel lager uitvielen.

7.1. Arbeidsongeschiktheidsfonds

Het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof) financiert de volgende uitkeringen:

- alle WAO-, WAZ-, IVA- en Wazo-uitkeringen;
- WGA-uitkeringen in de eerste tien jaar voor de overige vangnetgroepen[9] en na tien jaar voor alle groepen;
- Ziektewet-uitkeringen als gevolg van zwangerschap, voor vrijwillig verzekerden en gebruikers van de no-riskpolis;
- WGA-uitkeringen aan flexwerkers die gestart zijn vóór 1 januari 2012 en een deel van de WGA-staartuitkeringen[10];
- de compensatie voor de transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid en bedrijfsbeëindiging (zie box 7.1).

Het Aof wordt gefinancierd door de (gedifferentieerde) Aof-premie en een rijksbijdrage voor de Wazo-ZEZ-regeling.

In tabel 7.1 staat het financieel overzicht van het Aof over de periode 2021–2023. Sinds 2022 is er sprake van een gedifferentieerde Aof-premie naar grootte van de werkgever: een lager percentage voor kleine werkgevers en een hoger percentage voor overige werkgevers. In 2022 geldt een lager (gewogen) premiepercentage dan in 2021 het geval was, waardoor de premieopbrengsten dalen. In 2023 stijgt de Aof-premie. Het vermogen neemt zowel in 2022 als in 2023 toe door de hoger dan lastendekkende Aof-premiepercentages.

Tabel 7.1. Financieel overzicht Aof
Bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Baten			
Premiebaten	19.236	19.149	20.690
Rijksbijdrage WAZO-ZEZ	90	90	102
Totale baten	**19.325**	**19.238**	**20.793**
Lasten			
Uitkeringslasten	11.353	11.900	14.074
Sociale lasten	1.903	2.046	2.412
Overige baten en lasten	380	303	55
Compensatieregeling	381	367	398
Re-integratielasten	41	43	57
Rentebaten	0	-70	-362
Rentelasten	0	0	0
Verhaal	-46	-41	-41
Boetes	-3	-3	-3
Diversen	8	6	6
Uitvoeringskosten	781	901	980
Totale lasten	**14.417**	**15.150**	**17.521**
Saldo	**4.908**	**4.088**	**3.272**
Vermogenspositie			
Vermogen	20.103	24.191	27.463

[9] Vangnet-Overig omvat alle groepen die niet behoren tot WGA-vast of WGA-flex. In deze groep zitten voornamelijk zieke WW-gerechtigden die recht hebben op een WGA-uitkering.

[10] WGA-staartuitkeringen van kleine en middelgrote werkgevers die eigenrisicodrager WGA zijn geworden in de periode van 2014 tot en met 1 juli 2015. De WGA-staartuitkeringen van werkgevers die na 1 juli 2015 eigenrisicodrager zijn geworden, worden sinds 2017 gefinancierd uit het staartlastvermogen van de Werkhervattingskas. Meer informatie is te vinden in de nota Gedifferentieerde premies WGA en Ziektewet 2022.

Box 7.1. Rentebaten en lasten

In de financiële overzichten van de fondsen is onder de categorie "Overige baten en lasten" een post rentebaten en een post rentelasten opgenomen. De rentebaten en –lasten zijn de afgelopen jaren altijd € 0 geweest. In de ramingen van deze Januarinota zijn voor 2022 en 2023 weer rentebaten en –lasten verondersteld. In deze box gaan we dieper in op hoe binnen de UWV-fondsen rente tot stand komt en wat de verwachte rente voor 2022 en 2023 is.

Voor het uitvoeren van zijn wettelijke taak houdt UWV liquide middelen aan bij de schatkist van de Nederlandse Staat. UWV is hierbij rekening-couranthouder bij het ministerie van Financiën. De rentebaten en –lasten bij de UWV-fondsen hebben betrekking op respectievelijk de te ontvangen rente of de te betalen rente over deze rekening-courant van UWV. De regels omtrent het schatkistbankieren zijn opgenomen in de Regeling schatkistbankieren RWT's en andere rechtspersonen van 21 november 2017[1]. Verder zijn de afspraken tussen de Staat (vertegenwoordigd door het Agentschap van de Generale Thesaurie van het ministerie van Financiën) en UWV vastgelegd in een rekening-courant-overeenkomst. In artikel 4 van de Regeling schatkistbankieren RWT's en andere rechtspersonen staat beschreven hoe de rente binnen het schatkistbankieren geregeld is. De minister van Financiën vergoedt rente over de liquide middelen die op de rekening-courant worden aangehouden. De rente is hierbij gelijk aan de daggeldrente. Over een rekening-courantkrediet wordt rente in rekening gebracht. De hoogte van deze rente is ook gelijk aan de daggeldrente. Wanneer er sprake is van negatieve rente dan wordt deze rente gelijkgesteld aan nul.

In onderstaande tabel staan de verwachte rentebedragen per fonds voor het jaar 2022 en 2023. In september 2022 was er voor het eerst sinds 2016 weer sprake van een daggeldrente groter dan 0%. Vrijwel alle UWV-fondsen ontvangen sindsdien ook weer rente. Bij het AWf is er in 2022 sprake van een negatief fondsvermogen, waardoor er bij dit fonds rentelasten zijn in 2022. Het AWf-vermogen wordt in de loop van 2023 naar verwachting positief, wat dan ook resulteert in rentebaten over 2023. De omvang van de geraamde rentebaten per fonds is in 2023 groter dan in 2022 omdat de daggeldrente in heel 2023 naar verwachting positief zal zijn in tegenstelling tot 2022. In de Juninota 2022 werd voor 2022 en 2023 nog een rente van € 0 verondersteld. Zoals we in hoofdstuk 1 uitleggen, treden er hierdoor grote bijstellingen op in de categorie Overige baten en lasten van de fondsen.

Tabel B7.1 Raming rentebaten en –lasten 2022 naar fonds

Bedragen x € 1 miljoen

Fonds	2022		2023	
	Rentebaten	Rentelasten	Rentebaten	Rentelasten
Aof	70	-	362	-
Whk	2	-	18	-
Afj	1	-	0	-
AWf	-	21	3	-
Ufo	8	-	39	-
Tf	0	-	0	-
Totaal	**81**	**21**	**421**	**0**

1 Regeling van de minister van Financiën van 21 november 2017, houdende regels over het schatkistbankieren door rechtspersonen met een wettelijke of publieke taak en rechtspersonen die publieke liquide middelen beheren. https://www.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-69130.html

Box 7.2. Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid en Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens bedrijfsbeëindiging

Sinds 2020 verzorgt UWV de uitvoering van de Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid (CRTV-LAO). Deze wettelijke regeling compenseert werkgevers voor transitievergoedingen die ze hebben verstrekt aan werknemers van wie de dienstbetrekking is geëindigd na langdurige arbeidsongeschiktheid. Uit het Aof worden compensaties voor transitievergoedingen gefinancierd waarbij de datum van het einde van het dienstverband ligt op of na 1 januari 2020.

Sinds 2021 verzorgt UWV ook de uitvoering van de Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens beëindiging van de werkzaamheden van de onderneming als gevolg van pensionering of overlijden van de werkgever (CRTV-BE). Deze regeling valt onder dezelfde wet als de compensatieregeling voor langdurig arbeidsongeschikten. Wanneer een ondernemer met minder dan 25 werknemers het bedrijf moet beëindigen wegens pensionering, of wanneer hij/zij overlijdt, dan wordt het personeel vaak ontslagen. De werknemers hebben dan recht op een transitievergoeding, wat een grote financiële last kan zijn voor de werkgever of voor zijn rechtsopvolgers. De compensatieregeling zorgt voor verlichting van deze lasten. Gerechtigde werkgevers hebben 12 maanden de tijd om een aanvraag voor compensatie in te dienen nadat voor de eerste werknemer uit het bedrijf toestemming is gegeven voor ontbinding van de arbeidsovereenkomst.

In onderstaande tabellen staan de ramingscijfers voor beide compensatieregelingen. De aantallen hebben betrekking op werknemers voor wie een compensatie wordt uitbetaald.

Tabel B7.2. Ramingscijfers voor de CRTV-LAO

Aantallen x 1.000, gemiddeld bedrag in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Aantal uitbetaald	29	23	24
Aantal mutatie verplichtingen	-5	0	0
Gemiddeld bedrag per aanvraag	15.406	15.400	15.785
Totaalbedrag op kasbasis	443	361	386
Mutatie verplichtingen 2020/2021	-193	0	-
Mutatie verplichtingen 2021/2022	124	-124	-
Mutatie verplichtingen 2022/2023	-	124	-124
Mutatie verplichtingen 2023/2024	-	-	127
Vrijval voorziening	-7		
Totaalbedrag op transactiebasis	**367**	**361**	**389**

Tabel B7.3. Ramingscijfers voor de CRTV-BE

Aantallen x 1.000, gemiddeld bedrag in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021		2022		2023	
Aantal uitbetaald	475		550		670	
waarvan bij overlijden		46		28		33
waarvan bij pensionering		429		522		637
Aantal mutatie verplichtingen	578		-63		-30	
Gemiddeld bedrag per aanvraag	13.250		13.216		13.546	
Totaalbedrag op kasbasis	6		7		9	
Mutatie verplichtingen 2021/2022	8		-8		-	
Mutatie verplichtingen 2022/2023	-		7		-7	
Mutatie verplichtingen 2023/2024	-		-		7	
Vrijval voorziening	0		0		0	
Totaalbedrag op transactiebasis	**14**		**6**		**9**	

Het aantal uitbetaalde compensatievergoedingen is naar beneden bijgesteld. Het aantal op transactiebasis over 2022 is verhoogd ten opzichte van de Juninota 2022 omdat rekening is gehouden met de indieningstermijn van twaalf maanden en er nog aanvragen over het jaar 2022 in 2023 kunnen binnenkomen.

7.2. Werkhervattingskas

De Werkhervattingskas (Whk) financiert de volgende uitkeringen:
- de eerste tien jaar van de WGA voor mensen met een vast dienstverband (WGA-vast) en met een flexibel dienstverband (WGA-flex);
- de volledige duur van twee jaar Ziektewet voor mensen met een flexibel dienstverband (Ziektewet-flex)[11].

Publiek verzekerde werkgevers financieren de hierboven genoemde uitkeringen via de gedifferentieerde WGA- en Ziektewetpremies. Werkgevers hebben de keuze om voor de gehele WGA (WGA-vast en WGA-flex) eigenrisicodrager te worden. Daarnaast kunnen werkgevers apart van de WGA ervoor kiezen om eigenrisicodrager te worden voor de Ziektewet-flex.

De Whk bestaat sinds 2017 uit twee delen. Uit het ene deel worden de reguliere WGA- en Ziektewetuitkeringen gefinancierd (zie tabel 7.2). Hiermee worden de uitkeringen bedoeld aan (ex-)werknemers van de bij UWV verzekerde werkgevers. Uit het andere deel van de Whk worden WGA-staartlasten betaald (zie tabel 7.3). WGA-uitkeringen uit beide delen die de maximale duur van tien jaar in de Whk hebben bereikt, gaan over naar het Aof.

De premiebaten ten gunste van het reguliere deel van de Whk stijgen in 2022 met € 375 miljoen. De premiebaten nemen toe vanwege een stijgende loonsom van bij UWV verzekerde werkgevers en door een hoger gemiddeld Whk-premiepercentage in 2022 (1,52%) dan in 2021 (1,36%). De premiebaten stijgen in 2023 naar verwachting verder met € 84 miljoen. Deze stijging van de premiebaten komt door een stijgende loonsom voor zowel de WGA als de Ziektewet en daarnaast door een hoger gemiddeld Whk-premiepercentage in 2023, namelijk 1,53%.

Tabel 7.2. Financieel overzicht reguliere uitkeringen Whk
Bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Baten			
Premiebaten	2.097	2.472	2.556
Totale baten	**2.097**	**2.472**	**2.556**
Lasten			
Uitkeringslasten	1.630	1.771	1.854
Sociale lasten	291	320	335
Overige baten en lasten	11	13	0
Re-integratielasten	26	27	31
Rentebaten	0	-2	-16
Rentelasten	0	0	0
Verhaal	-16	-16	-17
Boetes	-1	-1	-1
Diversen	2	5	2
Uitvoeringskosten	156	166	176
Totale lasten	**2.087**	**2.270**	**2.365**
Saldo	**10**	**202**	**191**
Vermogenspositie			
Vermogen	697	899	1.090

In 2022 is een verbetering in de financiële administratie van UWV doorgevoerd, waarbij met terugwerkende kracht een verschuiving optreedt tussen WGA-uitkeringen uit het staartlastendeel van de Whk naar het reguliere deel van de Whk. Het gaat hierbij om een totaalbedrag aan uitkeringen van € 92 miljoen en bijbehorende sociale lasten van € 16 miljoen. Door deze verschuiving vallen de totale lasten van het reguliere deel van de Whk hoger uit in 2022 en in het staartlastendeel van de Whk (zie tabel 7.3) komen de totale lasten juist lager uit.

[11] Voor zieke werknemers met een tijdelijk contract geldt dat in eerste instantie de werkgever het ziekengeld betaalt tot de einddatum van het contract. Daarna betaalt UWV het ziekengeld door tot aan de maximale duur van twee jaar.

Tabel 7.3. Financieel overzicht staartlasten Whk
Bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Baten			
Premiebaten	30	28	28
Totale baten	**30**	**28**	**28**
Lasten			
Uitkeringslasten	208	87	179
Sociale lasten	36	16	33
Overige baten en lasten	1	2	0
Uitvoeringskosten	6	7	7
Totale lasten	**251**	**112**	**219**
Saldo	**-221**	**-84**	**-191**
Vermogenspositie			
Vermogen	460	376	185

7.3. Arbeidsongeschiktheidsfondsfonds jonggehandicapten

Het Arbeidsongeschiktheidsfonds jonggehandicapten (Afj) financiert de volgende programmakosten:
- Wajong-uitkeringen;
- re-integratielasten van Wajongers.

Het Afj wordt in de regel volledig gefinancierd met een rijksbijdrage.

In 2021 is ten gunste van het Afj een subsidie van € 18 miljoen ontvangen vanuit het Europees Sociaal Fonds (ESF). De re-integratielasten liggen in de periode 2021–2023 rond € 80 miljoen. Zie hoofdstuk 5 voor meer informatie over re-integratie.

In 2021 is het vermogen van het Afj negatief. Dit is het gevolg van een gewijzigde verantwoordingsmethodiek van langlopende vorderingen in de jaarrekening UWV, waardoor eenmalig de rijksbijdrage lager is dan de te dekken lasten. Het negatieve vermogen heeft een min of meer permanent karakter en is er dus ook in 2022 en 2023. Meer toelichting hierover staat in hoofdstuk 1.

Tabel 7.4. Financieel overzicht Afj
Bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Baten			
Rijksbijdrage	3.713	3.934	4.446
Totale baten	**3.713**	**3.934**	**4.446**
Lasten			
Uitkeringslasten	3.226	3.305	3.768
Sociale lasten*	225	223	252
Overige baten en lasten	85	116	120
Re-integratielasten	80	83	81
ESF-subsidie	-18	0	0
Onderwijsvoorzieningen	23	26	28
Leefvoorzieningen	10	14	15
Rentebaten	0	-1	0
Rentelasten	0	0	0
Verhaal	-10	-5	-5
Boetes	0	0	0
Diversen	0	0	0
Uitvoeringskosten	317	290	307
Wajong	202	166	177
Re-integratie Wajong	92	100	106
Beoordeling gemeentelijke doelgroep	20	20	20
Onderwijsvoorzieningen	2	2	3
Leefvoorzieningen	1	1	1
Totale lasten	**3.854**	**3.934**	**4.446**
Saldo	**-141**	**0**	**0**
Vermogenspositie			
Vermogen	-141	-141	-141

* Betreft uitsluitend de Zorgverzekeringswet.

7.4. Algemeen Werkloosheidsfonds

Het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf) financiert de volgende programmakosten:

- WW-uitkeringen;
- loonbetalingsverplichtingen aan werknemers van in betalingsonmacht verkerende werkgevers;
- Ziektewet-uitkeringen voor de vangnetgroep zieke WW-gerechtigden;
- re-integratiekosten voor WW en Ziektewet;
- een bijdrage voor de kosten van de Sociaal Economische Raad (SER);
- de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW, zie box 7.2);
- de uitkering met terugwerkende kracht van de Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid (zie box 7.3);
- de stimulering arbeidsmarktpositie (STAP)-regeling (zie box 7.5).

Het AWf wordt gefinancierd door AWf-premies (zie paragraaf 1.5) en meerdere rijksbijdragen. Tabel 7.5 toont de resultatenrekening van het AWf. De grote toename in premiebaten in 2022 ten opzichte van 2021 is het gevolg van de korting op de AWf-premie in 2021 (zie toelichting Bijlage I). De premiebaten stijgen in 2023 verder door een stijgende loonsom.

De NOW en de STAP worden betaald uit het AWf. Voor de financiering ontvangt UWV een rijksbijdrage. Hierdoor hebben deze regelingen geen effect op het vermogen van het AWf. Met de huidige geraamde AWf-baten en -lasten zal in 2023 het AWf-vermogen weer voor het eerst sinds 2010 weer positief worden.

Tabel 7.5. Financieel overzicht AWf
Bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Baten			
Premiebaten	6.202	9.083	9.558
Rijksbijdrage NOW	3.928	1.383	0
Rijksbijdrage STAP	-	194	189
Rijksbijdrage overige regelingen	111	111	102
Totale baten	**10.242**	**10.771**	**9.849**
Lasten			
Uitkeringslasten	4.139	3.062	3.362
Sociale lasten	712	549	600
Overige baten en lasten	3.890	1.650	247
NOW	3.899	1.383	0
Compensatieregeling transitievergoeding	-62	8	5
STAP	-	184	179
Re-integratielasten	45	42	55
Rentebaten	0	0	-3
Rentelasten	0	21	0
Bijdrage aan SER	15	19	18
Verhaal	-7	-8	-8
Boetes	-1	-2	-2
Diversen	1	2	2
Uitvoeringskosten	855	818	830
Totale lasten	**9.596**	**6.080**	**5.039**
Saldo	**646**	**4.691**	**4.809**
Vermogenspositie			
Vermogen	-6.882	-2.191	2.618

Box 7.3. NOW

Op 6 april 2020 heeft het ministerie van SZW vanwege de coronacrisis de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) ingevoerd. De NOW is bedoeld om werkgevers die te maken hebben met acuut omzetverlies, tegemoet te komen in hun loonkosten. Hierdoor kunnen werkgevers hun werknemers met een vast en met een flexibel contract doorbetalen. Met de steun kan ontslag worden voorkomen en kunnen werkgevers menskracht, ervaring en kennis behouden voor hun onderneming. De NOW vervangt de regeling Werktijdverkorting. De subsidieregeling betrof in eerste instantie een periode van drie maanden (NOW 1). Deze is eerst verlengd met vier maanden (de zogeheten NOW 2), vervolgens met drie keer drie maanden (NOW 3.1, 3.2 en 3.3), daarna met drie maanden (NOW 4) en met nog eens twee maanden (NOW 5) en drie maanden (NOW 6). In totaal bestaat de NOW nu uit acht aanvraagperiodes.

NOW 1

Werkgevers die tenminste 20% omzetverlies verwachtten, konden bij UWV een tegemoetkoming voor de periode maart tot en met mei 2020 aanvragen ter hoogte van maximaal 90% van de loonsom. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van de verwachte omzetdaling (A) en loonsom (B) van een werkgever en een aantal vermenigvuldigingsfactoren. In formulevorm betekent dit voor de eerste drie maanden:

Subsidie = A x B x 3 x 1,3 x 0,9 waarbij de drie laatste factoren staan voor respectievelijk het aantal maanden, een forfaitaire opslag en het vergoedingspercentage.

UWV maximeert het loon per werknemer voor de loonsomberekening op twee keer het maximale dagloon en keert na berekening van de subsidie 80% uit als voorschot. Achteraf vinden er nog nabetalingen en/of terugvorderingen plaats, afhankelijk van onder andere het daadwerkelijke omzetverlies, een loonsomverlaging en het al dan niet ontslaan van werknemers om bedrijfseconomische redenen. Ontslag leidt ertoe dat het loon van de betreffende werknemers, vermenigvuldigd met factor 1,5 en de drie vermenigvuldigingsfactoren zoals in de formule hierboven, in mindering wordt gebracht op het subsidiebedrag.

NOW 2

De subsidieberekening van de verlenging met vier maanden (juni tot en met september 2020) kent nagenoeg dezelfde werkwijze. Bij de NOW 2 wordt de forfaitaire opslag echter verhoogd naar factor 1,4 en wordt het in mindering gebrachte loon wegens bedrijfseconomisch ontslag(aanvraag) achteraf niet vermenigvuldigd met factor 1,5, maar met factor 1. Bij collectief ontslag van twintig of meer werknemers moet hierover wel overeenstemming zijn bereikt met de werknemers(organisaties). Indien dit niet het geval is, wordt een korting opgelegd van 5% op het totale bedrag aan subsidie.

NOW 3

De NOW 3 kent drie aanvraagperiodes van ieder drie maanden (NOW 3.1, NOW 3.2 en NOW 3.3 voor respectievelijk oktober tot en met december 2020, januari tot en met maart 2021 en april tot en met juni 2021). Het doel van de regeling blijft het ondersteunen van werk en inkomen, maar ze biedt werkgevers ook de ruimte zich enigszins aan te passen aan de economische situatie. Zo kunnen werkgevers hun loonsom laten dalen met maximaal 10%, zonder dat dit ten koste gaat van de subsidie. Bovendien is de korting wegens (collectief) ontslag vervallen. Het vergoedingspercentage is in de eerste aanvraagperiode 80%, in de tweede en derde aanvraagperiode gaat het om 85%.

NOW 4

De subsidieberekening van de verlenging met drie maanden (voor de maanden juli tot en met september 2021) kent dezelfde werkwijze als bij de tweede en derde aanvraagperiode van NOW 3.

NOW 5

Deze subsidieberekening voor deze periode van twee maanden (november en december 2021) kent nagenoeg dezelfde werkwijze als de NOW 4.

NOW 6

Deze subsidieberekening voor deze periode van drie maanden (januari tot en met maart 2022) kent nagenoeg dezelfde werkwijze als de NOW 5.

De totale lasten voor de NOW worden geraamd op € 19,3 miljard (€ 14,0 miljard in 2020, € 3,9 miljard in 2021 en € 1,4 miljard in 2022). De bedragen voor 2020 en 2021 zijn conform de jaarrekeningen van de betreffende jaren. Voor 2022 bestaat het bedrag uit voorschot van (met name) NOW 6 plus saldering van de verschillen tussen de raming in de jaarrekening 2021 en recente vaststellingsbedragen t/m oktober 2022. Gezien de huidige maatschappelijke en economische situatie, is het werkelijke omzetverlies nog onzeker. Tegen werkgevers die teveel subsidiegelden ontvangen hebben, zijn namelijk vorderingen tot terugbetaling ingesteld. De daadwerkelijke subsidiebedragen van de toekomstige vaststellingen en de waardering van de vorderingen zijn onzeker. De NOW-lasten worden volledig gefinancierd via het AWf met een rijksbijdrage.

Box 7.4. Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid met terugwerkende kracht

De Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid (CRTV-LAO) geldt sinds 1 april 2020 en wordt gefinancierd uit het Aof (zie ook box 7.2). UWV kan met terugwerkende kracht compensatie toekennen voor transitievergoedingen die volledig zijn betaald tussen 1 juli 2015 en 1 april 2020. Deze worden vergoed uit het AWf. In de jaarrekening 2019 is hiervoor een voorziening opgenomen van € 1.180 miljoen. Uiteindelijk is aan deze compensaties in 2020 en 2021 in totaal € 1.108 miljoen uitgegeven. In 2020 is € 828 miljoen onttrokken aan de voorziening en is € 11 miljoen vrijgevallen in de vorm van een negatieve last. In 2021 is € 280 miljoen onttrokken aan de voorziening en is € 62 miljoen vrijgevallen in de vorm van een negatieve last. In 2022 zijn nog een aantal aanvragen voor de terugwerkende kracht binnengekomen en goedgekeurd. Er zijn nog aanvragen in behandeling en er wordt nog nieuwe instroom in 2023 verwacht. Daarom is voor 2022 een stelpost van € 8 miljoen en voor 2023 een stelpost van € 5 miljoen opgenomen.

De Centrale Raad van Beroep heeft in juni een uitspraak gedaan over de wetsuitleg van de compensatieregeling transitievergoeding. In deze uitspraak gaat het over de zogenaamde nul-toekenning in samenhang met de hoogte van de compensatie van de transitievergoeding als de twee jaren van arbeidsongeschiktheid zijn verstreken vóór 1 juli 2015 en het dienstverband is geëindigd op of ná 1 juli 2015. Dit kan betekenen dat eerdere beslissingen herzien moeten worden. De minister van SZW neemt hierover nog een besluit. Met de financiële impact is om die reden geen rekening gehouden.

Tabel B7.4. Ramingscijfers voor de terugwerkende kracht van de CRTV-LAO

Aantallen x 1.000, gemiddeld bedrag in € en overige bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Aantal	14		
Gemiddeld bedrag per aanvraag	19.560		
Totaalbedrag op kasbasis	278	8	5
Mutatie verplichtingen	-278		
Vrijval voorziening	-62		
Totaalbedrag op transactiebasis	**-62**	**8**	**5**

Box 7.5. STAP-budget

De STAP-regeling is een nieuwe regeling waarmee personen met een band met de Nederlandse arbeidsmarkt publieke financiering voor scholingsactiviteiten kunnen aanvragen. STAP staat voor Stimulering arbeidsmarktpositie. Deze regeling is in de plaats gekomen van de fiscale aftrek scholingskosten die per 1 januari 2022 is afgeschaft. Het STAP-budget kan mensen motiveren om zich te blijven ontwikkelen om goed inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt. Voor 2022 was een budget van € 160 miljoen beschikbaar. Het beschikbare budget is met € 23,7 miljoen verhoogd. Het totale budget bedraagt daarmee € 183,7 miljoen en is volledig benut. In 2023 zijn er vijf in plaats van zes aanvraagtijdvakken en is een totaalbudget van € 178,6 miljoen beschikbaar. Het kabinet heeft besloten om het eerste aanvraagtijdvak voor STAP-budget van januari 2023 over te slaan. Er is namelijk tijd nodig om maatregelen, gericht op het terugdringen van misbruik en oneigenlijk gebruik, te implementeren.

In het coalitieakkoord is aangegeven dat permanente scholing zal worden bevorderd. Hiervoor is in de jaren 2023 tot en met 2026 per jaar een bedrag van € 125 miljoen uitgetrokken. Bij de uitwerking van deze maatregel is ervoor gekozen de huidige STAP-regeling te benutten. De middelen worden aanvullend aan de al beschikbare STAP-middelen ingezet. Deze al beschikbare middelen zijn bedoeld voor de huidige doelgroep (18 tot 67 jaar met een band met de Nederlandse arbeidsmarkt). Daarbovenop komen de aanvullende middelen beschikbaar voor mensen die maximaal een mbo4-opleiding afgerond hebben. De aanvullende middelen worden pas aangesproken op het moment dat het beschikbare budget voor de brede doelgroep in het desbetreffende aanvraagtijdvak is uitgeput. De invoering van deze wijzigingsregeling STAP staat gepland voor medio 2023.

7.5. Uitvoeringsfonds voor de overheid

Het Uitvoeringsfonds voor de overheid (Ufo) financiert de volgende uitkeringen:
- uitkeringen aan (ex-)overheidspersoneel voor de WW;
- Ziektewetuitkeringen aan (ex-)overheidspersoneel met een WW-uitkering (zieke WW-gerechtigden).

Voor de financiering van de uitgaven uit het Ufo betalen overheidswerkgevers de Ufo-premie.

Het Ufo kent een groot vermogensoverschot, doordat de premie al jarenlang boven het lastendekkende niveau ligt. Met de geraamde baten en lasten zal naar verwachting het vermogen in 2022 toenemen tot € 2.585 miljoen en in 2023 tot € 2.993 miljoen.

Tabel 7.6. Financieel overzicht Ufo
Bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Baten			
Premiebaten	365	389	421
Totale baten	**365**	**389**	**421**
Lasten			
Uitkeringslasten	23	24	28
Uitkeringen	213	188	214
Verhaal ex art. 79 WW	-190	-164	-186
Sociale lasten	7	7	7
Uitkeringen	37	34	38
Verhaal ex art. 79 WW	-30	-27	-31
Overige baten en lasten	0	-8	-39
Rentebaten	0	-8	-39
Rentelasten	0	0	0
Diversen	0	0	0
Uitvoeringskosten	17	15	16
Totale lasten	**47**	**38**	**13**
Saldo	**318**	**351**	**408**
Vermogenspositie			
Vermogen	2.234	2.585	2.993

7.6. Toeslagenfonds

Het Toeslagenfonds (Tf) financiert de volgende uitkeringen:

- toeslagen op uitkeringen van de moederwetten WAO, WIA, WAZ, Wajong, WW, Ziektewet en IOW;
- IOW-uitkeringen;
- tegemoetkomingen arbeidsongeschikten.

Het Tf wordt in de regel volledig gefinancierd met een rijksbijdrage.

In 2021 werd het vermogen van het Tf negatief. Dit is het gevolg van een gewijzigde verantwoordingsmethodiek van langlopende vorderingen in de jaarrekening UWV, waardoor eenmalig de rijksbijdrage lager is dan de te dekken lasten. Het negatieve vermogen heeft een min of meer permanent karakter en is er dus ook in 2022 en 2023. Meer toelichting staat in hoofdstuk 1.

Tabel 7.7. Financieel overzicht Tf
Bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Baten			
Rijksbijdrage	771	733	823
Totale baten	**749**	**733**	**823**
Lasten			
Uitkeringslasten	701	666	747
Sociale lasten	67	64	73
Zorgverzekeringswet premie	33	29	33
Overige sociale lasten	34	35	40
Overige baten en lasten	-1	-1	0
Rentebaten	0	0	0
Rentelasten	0	0	0
Verhaal	0	0	0
Boetes	-1	0	0
Diversen	0	0	0
Uitvoeringskosten	4	4	4
Totale lasten	**771**	**733**	**823**
Saldo	**-22**	**0**	**0**
Vermogenspositie			
Vermogen	-22	-22	-22

Lijst van afkortingen

Afj	Arbeidsongeschiktheidsfonds jonggehandicapten
AG	Arbeidsongeschiktheid (betrekking hebbend op alle arbeidsongeschiktheidswetten)
Aof	Arbeidsongeschiktheidsfonds
AOW	Algemene Ouderdomswet
AWf	Algemeen Werkloosheidsfonds
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economisch Plan
CPB	Centraal Planbureau
CRTV-LAO	Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid
CRTV-BE	Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens beëindiging van de werkzaamheden van de onderneming als gevolg van pensionering of overlijden van de werkgever
EMU	Europese Economische en Monetaire Unie
ESB	Ernstige scholingsbelemmeringen (subsidieregeling)
ESF	Europees Sociaal Fonds
IOW	Inkomensvoorziening oudere werklozen
IVA	Inkomensvoorziening Volledig en duurzaam arbeidsongeschikten (onderdeel van de WIA)
KSS	Kaderwet SZW-subsidies
MEV	Macro Economische Verkenning
NOW	tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid
OCW	(ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
SER	Sociaal Economische Raad
STAP	Stimulering arbeidsmarktpositie
SZW	(ministerie van) Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Tf	Toeslagenfonds
Ufo	Uitvoeringsfonds voor de Overheid
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VWS	(ministerie van) Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wab	Wet arbeidsmarkt in balans
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
Wbo	Wet betaald ouderschapsverlof
WAZ	Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
Wazo	Wet arbeid en zorg
Wfsv	Wet financiering sociale verzekeringen
WGA	Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (onderdeel van de WIA)
Whk	Werkhervattingskas
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WIEG	Wet invoering extra geboorteverlof
Wml	Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag
WOOS	Wet overige onderwijsvoorzieningen
wtv	werktijdverkorting
WW	Werkloosheidswet
Wwz	Wet werk en zekerheid
ZEZ	Regeling Zelfstandige en Zwanger (onderdeel van de Wazo)
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZW	Ziektewet

Begrippenlijst

Calculatiepremie
De lastendekkende premie die het vermogen constant houdt.

Eindheffing
Heffing van de loonbelasting/premie volksverzekeringen over bepaalde loon- of uitkeringsbestanddelen van werknemers of uitkeringsgerechtigden die voor rekening van de inhoudingsplichtige komt. Eindheffing wordt dus niet op het loon of de uitkering van de werknemer of uitkeringsgerechtigde ingehouden.

Eindheffingspercentage
Het percentage waarmee loon- of uitkeringsbestanddelen van werknemers of uitkeringsgerechtigden voor rekening van de inhoudingsplichtige worden belast. Dit percentage is onder meer afhankelijk van leeftijd en woonsituatie (binnen- of buitenland).

Grondslag
Loonsom waarover premie wordt geheven.

Indexering
Het aanpassen van de hoogte van uitkeringen aan de loonontwikkeling. De aanpassing wordt vastgesteld door het ministerie van SZW op basis van ramingen van het CPB.

Jonggehandicapte
Iemand die op zijn 17e verjaardag arbeidsongeschikt is of als student arbeidsongeschikt wordt.

Kasbasis
Vorm van administratieve verantwoording waarbij uitgaven en ontvangsten worden geboekt in de periode waarin ze betaald of ontvangen zijn (uitgaven en inkomsten). Een alternatieve vorm van administratieve verantwoording is de transactiebasis. Bij deze vorm worden lasten en baten geboekt in de periode waarop ze betrekking hebben.

Lastendekkende premie
Zie calculatiepremie.

Loondoorbetalingsverplichtingen
Overname (door het AWf) van de loondoorbetalingsplicht van de werkgever bij betalingsonmacht.

Moederwetten
Wetten waarbij toeslagen voorkomen. Dit zijn de Ziektewet, WW, IOW, WAO, WIA, WAZ en Wajong.

Mutatie in de verplichtingen
De uitgaven zoals die in de UWV-administratie verschijnen zijn de bedragen op kasbasis: de werkelijk betaalde gelden. Een gedeelte van deze betalingen heeft betrekking op voorgaande of volgende jaren. Bij de verantwoording op transactiebasis wordt voor deze achteraf- en vooruitbetalingen gecorrigeerd. Deze correctie wordt zichtbaar gemaakt onder de noemer ‘mutatie verplichtingen’.

Premieplichtig inkomen
Inkomen waarover premies worden afgedragen. Tot het inkomen behoren naast loon ook rente en winst.

Premieplichtige loonsom
Het deel van het loon waarover premies werknemersverzekeringen moeten worden afgedragen.

Re-integratietraject
Door UWV bij re-integratiebedrijven ingekochte dienstverlening, gericht op toeleiding van de arbeidsbeperkte naar (betaalde) arbeid.

Referentieminimumloon
Bedrag waaraan een uitkering op minimumniveau wordt getoetst. Een uitkering lager dan het referentieminimumloon wordt mogelijk aangevuld met een toeslag.

Registratie-effect latere WW-beëindiging
Voor de vaststelling van de WW-uitkeringshoogte en de WW-beëindiging door werk is op 1 juli 2015 de zogeheten inkomstenverrekening ingevoerd. Deze is in de plaats gekomen van de zogeheten urenverrekening. Voor de registraties heeft de inkomstenverrekening geleid tot een latere administratieve beëindiging van een WW-recht dan voorheen bij de urenverrekening.

Staartlastvermogen
Werkgevers die na 1 juli 2015 eigenrisicodrager zijn geworden, mogen sinds 2017 lopende WGA-uitkeringen als staartlasten bij UWV achterlaten bij het aangaan van het eigenrisicodragerschap. Ook werkgevers die op 1 juli 2015 al eigenrisicodrager waren, mogen een deel van de lopende WGA-uitkeringen als staartlasten achterlaten. Per 1 januari 2017 is voor hen het eigenrisicodragerschap uitgebreid met de WGA-flex-uitkeringen waarvan de eerste ziektedag op of na 1 januari 2017 ligt. Zij mogen lopende WGA-flex-uitkeringen met een eerste ziektedag vóór 1 januari 2017 als staartlasten bij UWV achterlaten. Staartlasten plus bijkomende lasten zoals sociale lasten en re-integratielasten worden gefinancierd vanuit het staartlastvermogen.

Het staartlastvermogen kent sinds 2017 ook premiebaten. Werkgevers die zich (opnieuw) bij UWV verzekeren na een periode van eigen risico dragen, brengen extra premieontvangsten op voor de Whk. Zij betalen een hogere premie dan gebruikelijk was bij UWV. Tot en met 2016 betaalden grote werkgevers de minimumpremie bij terugkeer naar UWV, vanaf 2017 is dit voor veel werkgevers een hogere premie. Deze is gebaseerd op alle historische lasten van uitkeringen zowel ontstaan bij UWV als tijdens het eigen risico dragen. De extra opbrengsten worden toegevoegd aan het staartlastvermogen.

Transactiebasis
UWV verantwoordt op transactiebasis. Dit betekent dat uitkeringen, vakantiegeld en sociale lasten niet worden verantwoord in het jaar waarin zij worden uitbetaald, maar in het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Uitkeringsjaren/uitkeringsmaanden/uitkeringsdagen
In de statistiek en in onze fondsennota's maken we onderscheid tussen het (gemiddeld) aantal lopende uitkeringen en het aantal uitkeringsjaren. Het aantal lopende uitkeringen heeft betrekking op 1 specifieke datum: de laatste dag van een maand of jaar. Het aantal getelde uitkeringsdagen is gekoppeld aan het betaalde uitkeringsbedrag en heeft dus betrekking op een (uitkerings)periode waarvoor het bedrag is betaald: 1 of meerdere dagen, een hele maand of in geval van een nabetaling meerdere maanden. Voor een periode worden dus alleen uitkeringsdagen geteld als er ook een betaling in die periode heeft plaatsgevonden. Voor een geregistreerd lopend recht aan het eind van een maand, waarvoor geen betaling in die maand heeft plaatsgevonden worden 0 uitkeringsdagen voor die maand geteld. Een uitkeringsmaand is gedefinieerd als (is gelijk aan) 21,75 uitkeringsdagen, een uitkeringsjaar is gedefinieerd als (is gelijk aan) 261 uitkeringsdagen (ofwel 12 uitkeringsmaanden). Voorbeeld: Bij 1 of meerdere betaalde uitkeringsbedragen die in totaal betrekking hebben op 1 uitkeringsrecht dat loopt van 1 januari t/m 31 december (12 volledige kalendermaanden), horen 261 uitkeringsdagen (= 1 uitkeringsjaar).

Volume
Beroep op een fonds uitgedrukt in aantal uitkeringsjaren.

Bijlage I Wet- en regelgeving

De financiële en volumeontwikkelingen van de fondsen zijn onderhevig aan veranderende wet- en regelgeving. Van de wetswijzigingen die we in deze bijlage bespreken, nemen we de effecten mee in de ramingen.

Algemeen

Aanvullende crisisdienstverlening

Op 26 maart 2021 is de Tijdelijke regeling aanvullende crisisdienstverlening COVID-19 van kracht geworden. Hieronder valt de inzet van mobiliteitsdienstverlening, aanvullende dienstverlening voor de doelgroep van de banenafspraak en scholing voor het praktijkleren in het mbo. Op basis van de regeling is er budget waarmee adviseurs van sociale partners, gemeenten en UWV vanuit regionale mobiliteitsteams in alle 35 arbeidsmarktregio's werkzoekenden naar werk begeleiden. Kunnen zij deze begeleiding niet zelf bieden, dan bestaat de mogelijkheid om deze in te kopen bij private partijen. De inkoop van UWV binnen deze regeling wordt gefinancierd uit het AWf. De regeling is verlengd voor de jaren 2023 en 2024 onder de kortere naam Tijdelijke regeling aanvullende dienstverlening.

Bijzonder uitstel van betaling belastingen vanwege coronacrisis

Vanwege de coronacrisis hadden werkgevers in eerste instantie tot en met 30 september 2021 de mogelijkheid om bijzonder uitstel van betaling aan te vragen bij de Belastingdienst. Dit uitstel gold dan ook voor de afdracht van de premies werknemersverzekeringen. Deze regeling is uiteindelijk verlengd tot 1 april 2022. Volgens de huidige maatregelen is er op 1 oktober 2022 begonnen met het afbetalen van de belastingschuld. Deze moet uiterlijk 1 oktober 2029 volledig betaald zijn. In principe hebben bedrijven een betalingsregeling van 5 jaar, maar op verzoek en onder bepaalde voorwaarden is verlenging van de betalingsregeling naar 7 jaar mogelijk.

Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens beëindiging van de werkzaamheden van de onderneming als gevolg van pensionering of overlijden van de werkgever

Wanneer een ondernemer met minder dan 25 werknemers het bedrijf moet beëindigen wegens ziekte of pensioen, of wanneer hij/zij overlijdt dan wordt vaak het personeel ontslagen. De werknemers hebben dan recht op een transitievergoeding. Dat kan een grote financiële last zijn voor de ondernemer of voor zijn nabestaanden. De compensatieregeling zorgt sinds 1 januari 2021 voor verlichting van deze lasten.

Compensatieregeling transitievergoeding bij ontslag wegens langdurige arbeidsongeschiktheid (CRTV-LAO)

Deze wettelijke regeling compenseert werkgevers sinds 1 april 2020 voor verstrekte transitievergoedingen aan werknemers van wie de dienstbetrekking is geëindigd na langdurige arbeidsongeschiktheid.

STAP

STAP staat voor Stimulering arbeidsmarktpositie. Werkenden en werkzoekenden kunnen, voor een sterkere positie op de arbeidsmarkt, vanaf 1 maart 2022 jaarlijks een STAP-budget van maximaal € 1.000 aanvragen voor scholing en ontwikkeling. Deze subsidie vervangt de fiscale aftrek van scholingskosten en wordt gefinancierd met een rijksbijdrage.

Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) en werktijdverkorting (wtv)

Op 6 april 2020 heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vanwege de coronacrisis de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) ingevoerd. De NOW is bedoeld om werkgevers die te maken hebben met acuut omzetverlies tegemoet te komen in hun loonkosten. Hierdoor konden werkgevers hun werknemers met een vast of een flexibel contract doorbetalen. Met de steun kon ontslag worden voorkomen en konden werkgevers menskracht, ervaring en kennis behouden voor hun onderneming. De NOW heeft tijdelijk de werktijdverkorting vervangen.

De eerste NOW-regeling heeft een vervolg gekregen met steeds als doel het behouden van zo veel mogelijk banen. De NOW kent verschillende achtereenvolgende aanvraagperiodes met verschillende voorwaarden en plichten. De NOW 1, de NOW 2 en de NOW 3.1 golden voor de periode maart–december 2020. De NOW 3.2, de NOW 3.3 en de NOW 4 golden voor de periode januari–september 2021. De NOW 5 is er voor de periode november—december 2021. De NOW is gestopt per 1 april 2022 (na de NOW 6) en de werktijdverkorting is weer in werking gesteld.

Verhoging AOW-leeftijd

De uitkeringen van UWV lopen door tot maximaal de AOW-leeftijd. De AOW-leeftijd is met ingang van 2019 verhoogd tot 66 jaar en 4 maanden. In 2020 en 2021 is de AOW-leeftijd op 66 jaar en 4 maanden blijven staan. In 2022 is de AOW-leeftijd verhoogd met 3 maanden en deze zal tot 2024 verder oplopen tot 67 jaar (3 maanden erbij in 2023 en 2 maanden in 2024).

Bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon van 8,05%

Het minimumloon is per 1 januari met 8,05% verhoogd en vervolgens regulier geïndexeerd. Dit leidt tezamen tot een verhoging van het minimumloon met 10,15% per 1 januari 2023. Voor deze bijzondere verhoging geldt de zogenoemde generieke doorwerking op andere regelingen. Dit houdt in dat bijvoorbeeld een loongerelateerde uitkering voor ziekte of werkloosheid meestijgen, met in achtneming van de dagloonsystematiek zoals beschreven in het dagloonbesluit. De herziening van het dagloon in verband met de herziening van het minimumloon is namelijk niet voor elke uitkeringsregeling hetzelfde.

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

Aof-premiedifferentiatie

Sinds 1 januari 2022 is de Aof-premie gedifferentieerd naar grootte van de werkgever. Zo geldt voor kleine werkgevers een lager premiepercentage dan voor overige werkgevers.

Tijdelijke verlenging termijn garantiebedrag Wajong

Wajongers die in 2021 hun baan verloren krijgen langer de tijd om een nieuwe baan te vinden mét behoud van hun garantiebedrag (zie uitleg onder Vereenvoudiging Wajong). Sinds de invoering van de Wet vereenvoudiging Wajong per 1 januari 2021 geldt namelijk dat het garantiebedrag na verlies van een baan twaalf maanden geldig blijft. Als een Wajonger na die twaalf maanden geen nieuwe baan heeft gevonden, dan kan deze geen aanspraak meer maken op het garantiebedrag. Alle Wajongers die hun baan in 2021 verloren krijgen echter tot 1 januari 2023 de kans om een nieuwe baan te vinden mét behoud van het garantiebedrag. Na 1 januari 2023 geldt de termijn van twaalf maanden.

Vereenvoudiging Wajong

In de Wet vereenvoudiging Wajong is de regelgeving voor jonggehandicapten met een Wajong-uitkering vereenvoudigd en samengevoegd. Wajongers worden meer gestimuleerd om mee te doen aan de samenleving en werken wordt voor hen lonender. Daarnaast kunnen jonggehandicapten altijd terugvallen op de Wajong en Wajongers behouden hun uitkering als zij onderwijs volgen. De studiemaatregelen uit de Wet vereenvoudiging Wajong zijn op 1 september 2020 van kracht geworden. De overige maatregelen zijn op 1 januari 2021 ingegaan.

Voorheen kregen mensen zolang ze studeerden geen Wajong 2015-uitkering. Met de nieuwe wet is de uitzonderingsgrond 'studerend in de Wajong 2015' per 1 september 2020 geschrapt. Daarnaast is voor Wajongers in de Wajong 2010-regeling die een opleiding volgen het uitkeringspercentage omhoog gegaan van 25% van het wettelijk minimumloon naar 70% of 75% van het wettelijk minimumloon. De arbeidsongeschiktheidsuitkering in de oude Wajong en de inkomensondersteuning in de Wajong 2010 zijn vervangen door één geharmoniseerde regeling voor inkomensondersteuning van werkenden. Ook is de indeling in arbeidsongeschiktheidsklassen in de oude Wajong komen te vervallen.

Daarnaast geldt het garantiebedrag voor Wajongers die tijdens de inwerkingtreding van de Wet vereenvoudiging Wajong een baan hadden. Om te voorkomen dat een Wajong-uitkering door de nieuwe regels omlaag gaat wordt de hoogte van de Wajong-uitkering met de regels van vóór 1 januari 2021 berekend. Dit is het minimumbedrag dat een Wajonger krijgt, oftewel het garantiebedrag. De hoogte van de Wajong-uitkering wordt ook berekend volgens de nieuwe regels. Maandelijks worden beide uitkeringsbedragen vergeleken en krijgt een Wajonger het hoogste bedrag.

Verlaging AWf-premie 2021

In 2021 besloot het kabinet om te stoppen met de Baangerelateerde investeringskorting (BIK) en hiervoor in de plaats de werkgeverslasten te verlagen. Hierbij werden de AWf-premiepercentages geldend voor het jaar 2021 gewijzigd met ingang van 1 augustus 2021 voor alle werkgevers die niet per vier weken loonaangifte doen, en met ingang van 16 augustus 2021 voor werkgevers die per vier weken loonaangifte doen aan de Belastingdienst. De nieuwe percentages golden voor de rest van het jaar 2021. Het premiepercentage van de lage premie, over het loon van werknemers met een vast contract, werd verlaagd van 2,70% naar 0,34%, en het premiepercentage over het loon van andere werknemers (hoge premie) werd verlaagd van 7,70% naar 5,34%. Voor beide premies gold dus een daling van 2,36 procentpunt. Voor de uitkeringen geldt per 1 augustus een AWf-percentage van 0,34%.

Wet betaald ouderschapsverlof (Wazo-Wbo)

Op 2 augustus 2022 is het betaald ouderschapsverlof (Wazo-Wbo) ingevoerd. Het betaald ouderschapsverlof geldt voor beide ouders en is van toepassing op verzekerde werknemers en niet-verzekerde werknemers met een arbeidsovereenkomst (directeuren-grootaandeelhouder en werknemers die huishoudelijke arbeid verrichten). De duur van de uitkering is negen weken. De uitkering bedraagt 70% van het (maximum)-dagloon voor verzekerde werknemers. Voor niet-verzekerde werknemers bedraagt de uitkeringshoogte 70% van het wettelijk minimumloon naar evenredigheid van de arbeidsduur.

Wet invoering extra geboorteverlof (Wazo-WIEG)

Sinds 1 juli 2020 hebben partners, op basis van de Wet invoering extra geboorteverlof (Wazo-WIEG), na de bevalling van hun partner recht op maximaal vijf weken extra verlof. Zij ontvangen een uitkering van 70% van het (maximum)-dagloon.

Bijlage II Overzicht wet–fonds

Tabel II.1. Uitkeringsjaren naar wet
Uitkeringsjaren x 1.000

	2021		2022		2023	
IVA	149,1		161,8		174,5	
Aof		149,1		161,8		174,5
WGA	209,2		220,9		234,2	
Aof		110,1		118,2		131,0
Whk		78,6		81,2		80,9
Eigenrisicodragers		20,5		21,4		22,3
Wajong	221,6		223,0		224,8	
Afj		221,6		223,0		224,8
WAO	195,6		180,3		166,8	
Aof		195,6		180,3		166,8
WAZ	7,1		6,3		5,6	
Aof		7,1		6,3		5,6
WW-Ontslagwerkloosheid	198,7		135,2		132,7	
AWf		190,0		127,9		125,2
Ufo		8,6		7,2		7,5
IOW	8,0		7,3		7,4	
Tf		8,0		7,3		7,4
Ziektewet-Zwangerschap	23,7		23,9		24,4	
Aof		23,7		23,9		24,4
Ziektewet-Zieke WW'ers	33,1		29,4		26,8	
AWf		32,2		28,7		26,2
Ufo		0,8		0,7		0,6
Ziektewet-Flex	34,5		30,8		30,5	
Whk		34,5		30,8		30,5
Ziektewet-No-risk	14,1		15,7		16,3	
Aof		14,1		15,7		16,3
Ziektewet-Overig	1,3		1,3		1,2	
Aof		1,3		1,3		1,2
Wazo-werknemers	43,0		40,8		41,6	
Aof		43,0		40,8		41,6
Wazo-WIEG	7,0		6,7		6,7	
Aof		7,0		6,7		6,7
Wazo-Wbo	-		3,3		21,5	
Aof		-		3,3		21,5
Wazo-ZEZ	4,0		3,8		3,9	
Aof		4,0		3,8		3,9
Toeslagenwet	109,1		98,5		102,2	
Tf		109,1		98,5		102,2

Tabel II.2. Uitkeringsjaren naar fonds
Uitkeringsjaren x 1.000

	2021	2022	2023
Aof	554,9	562,1	593,6
IVA	149,1	161,8	174,5
WGA	110,1	118,2	131,0
WAO	195,6	180,3	166,8
WAZ	7,1	6,3	5,6
Ziektewet-Zwangerschap	23,7	23,9	24,4
Ziektewet-No-risk	14,1	15,7	16,3
Ziektewet-Overig	1,3	1,3	1,2
Wazo-werknemers	43,0	40,8	41,6
Wazo-WIEG	7,0	6,7	6,7
Wazo-Wbo	-	3,3	21,5
Wazo-ZEZ	4,0	3,8	3,9
Whk	113,2	112,0	111,4
WGA	78,6	81,2	80,9
Ziektewet-flex	34,5	30,8	30,5
Afj	221,6	223,0	224,8
Wajong	221,6	223,0	224,8
AWf	222,3	156,7	151,4
WW-Ontslagwerkloosheid	190,0	127,9	125,2
Ziektewet-Zieke WW'ers	32,2	28,7	26,2
Ufo	9,4	7,9	8,2
WW-Ontslagwerkloosheid	8,6	7,2	7,5
Ziektewet-Zieke WW'ers	0,8	0,7	0,6
Tf	117,1	105,9	109,5
Toeslagenwet	109,1	98,5	102,2
IOW	8,0	7,3	7,4
Eigenrisicodragers WGA	20,5	21,4	22,3

Tabel II.3. Uitkeringsbedragen naar wet

Bedragen x € 1 miljoen

	2021		2022		2023	
IVA	3.493		3.867		4.659	
Aof		3.452		3.822		4.608
Tf (tegemoetkomingen)		41		45		51
WGA	3.681		3.971		4.729	
Aof		2.007		2.201		2.734
Whk		1.251		1.317		1.471
Eigenrisicodragers		358		383		445
Tf (tegemoetkomingen)		65		70		79
Wajong	3.277		3.366		3.824	
Afj		3.209		3.298		3.751
Tf (tegemoetkomingen)		68		69		73
WAO	3.375		3.187		3.344	
Aof		3.323		3.138		3.297
Tf (tegemoetkomingen)		52		49		48
WAZ	89		81		81	
Aof		87		80		80
Tf (tegemoetkomingen)		2		2		2
WW-Ontslagwerkloosheid	3.781		2.700		2.871	
AWf		3.583		2.529		2.677
Ufo		198		171		194
WW-Overige werkloosheid	27		16		22	
AWf		27		16		22
WW-verhaal over uitkeringen	-190		-164		-186	
Ufo		-190		-164		-186
IOW	102		94		105	
Tf		102		94		105
Ziektewet-Zwangerschap	538		562		601	
Aof		538		562		601
Ziektewet-Zieke WW-gerechtigden	616		564		536	
AWf		597		547		520
Ufo		20		17		16
Ziektewet-flex	580		535		555	
Whk		580		535		555
Ziektewet-No-risk	218		248		269	
Aof		218		248		269
Ziektewet-Overig	35		32		31	
Aof		35		32		31
Wazo-werknemers	1.363		1.349		1.438	
Aof		1.363		1.349		1.438
Wazo-WIEG	213		213		222	
Aof		213		213		222
Wazo-Wbo	-		96		649	
Aof		-		96		649
Wazo-ZEZ	81		81		93	
Aof		81		81		93
Toeslagenwet	374		336		388	
Tf		374		336		388
Totaal kas	**21.653**		**21.135**		**24.232**	
Mutaties verplichtingen en voorzieningen	-16		65		225	
WIA		40		46		56
Wajong		17		8		16
WAO		-13		-10		-10
WAZ		1		0		0
WW		-66		-29		148
IOW		-3		-1		-1
Ziektewet		-10		7		7
Wazo		16		41		6
Toeslagenwet		0		3		3
Totaal transactie	**21.637**		**21.200**		**24.457**	

Tabel II.4. Uitkeringsbedragen naar fonds

Bedragen x € 1 miljoen

	2021	2022	2023
Aof	11.317	11.822	14.021
IVA	3.452	3.822	4.608
WGA	2.007	2.201	2.734
WAO	3.323	3.138	3.297
WAZ	87	80	80
Ziektewet-Zwangerschap	538	562	601
Ziektewet-No-risk	218	248	269
Ziektewet-Overig	35	32	31
Wazo-Werknemers	1.363	1.349	1.438
Wazo-WIEG	213	213	222
Wazo-Wbo	-	96	649
Wazo-ZEZ	81	81	93
Whk	1.831	1.852	2.026
WGA	1.251	1.317	1.471
Ziektewet-flex	580	535	555
Afj	3.209	3.298	3.751
Wajong	3.209	3.298	3.751
AWf	4.207	3.092	3.219
WW-Ontslagwerkloosheid	3.583	2.529	2.677
WW-Overige werkloosheid	27	16	22
Ziektewet-Zieke WW-gerechtigden	597	547	520
Ufo	28	24	24
WW-Ontslagwerkloosheid	198	171	194
WW-verhaal over uitkeringen	-190	-164	-186
Ziektewet-Zieke WW-gerechtigden	20	17	16
Tf	703	664	745
Toeslagenwet	374	336	388
Tegemoetkomingen	227	234	252
IOW	102	94	105
Eigenrisicodragers WGA	358	383	445
Totaal kas	**21.653**	**21.135**	**24.232**
Mutaties verplichtingen en voorzieningen	-16	65	225
Aof	35,7	79	53
Whk	7	6	8
Afj	17	8	16
AWf	-68	-29	143
Ufo	-5	0	4
Tf	-2	2	2
Totaal transactie	**21.637**	**21.200**	**24.457**

Bijlage III Re-integratie

Tabel III.1. Overzicht programmakosten re-integratie 2021
Bedragen x € 1 miljoen

	Afj	Aof	Whk	AWf	Totaal
Voorzieningen					
Onderwijs	23				23
Werk	43	29	0		72
Leef	10				10
Subsidie aan instellingen	13				13
Inkoop arbeidsbemiddeling AG	24	12	28	29	93
Ziektewet-arbo-interventies		0	1	1	3
Scholingsbudget WW				15	15
Scholingsvoucher				0	0
Scholingsexperiment WGA					
Aanvullende crisisdienstverlening COVID-19				0	0
Programmakosten overig		0			0
Totaal	**114**	**41**	**29**	**45**	**229**

Tabel III.2. Overzicht programmakosten re-integratie 2022
Bedragen x € 1 miljoen

	Afj	Aof	Whk	AWf	Totaal
Voorzieningen					
Onderwijs	26				26
Werk	47	31	0		77
Leef	14				14
Subsidie aan instellingen	13				13
Inkoop arbeidsbemiddeling AG	23	11	29	28	92
Ziektewet-arbo-interventies		0	1	1	3
Scholingsbudget				10	10
Scholingsvoucher				0	0
Scholingsexperiment WGA		1			1
Aanvullende crisisdienstverlening COVID-19				2	2
Programmakosten overig		0			0
Totaal	**123**	**43**	**30**	**42**	**239**

Tabel III.3. Overzicht programmakosten re-integratie 2023
Bedragen x € 1 miljoen

	Afj	Aof	Whk	AWf	Totaal
Voorzieningen					
Onderwijs	28				28
Werk	41	43	0		84
Leef	15				15
Subsidie aan instellingen	14				14
Inkoop arbeidsbemiddeling AG	26	13	33	32	105
Ziektewet-arbo-interventies		0	1	1	3
Scholingsbudget				13	13
Scholingsvoucher				0	0
Scholingsexperiment WGA		1			1
Aanvullende dienstverlening				8	8
Programmakosten overig		0			0
Totaal	**125**	**57**	**34**	**55**	**272**

Bijlage IV Aansluitingstabel

De UWV-resultaten worden volgens het stelsel van baten en lasten verantwoord. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid publiceert resultaten, waaronder de UWV-cijfers, in haar jaarrekening volgens het kas-verplichtingenstelsel. Dit betekent dat er een vertaalslag moet worden gemaakt tussen beide stelsels. Deze vertaling staat bekend als de aansluitingstabel. In de aansluitingstabel worden tevens enkele kostensoorten onder een ander kopje gerubriceerd.

Alle bedragen zijn afgerond op miljoenen euro's. Door deze afrondingen zijn posten kleiner dan absoluut € 0,5 miljoen weergegeven met '0'. Indien voor een post geen bedrag kan worden ingevuld of nihil is, dan wordt dit weergegeven met '-'.

Tijdens de coronacrisis waren er verschillende NOW-regelingen van kracht, welke vallen onder de wet KSS. In de overige baten en lasten is daarvoor € 1.383 miljoen aan lasten opgenomen. Dit bedrag bestaat uit voorschotbedragen minus intrekkingen NOW 3.1, NOW 3.2, NOW 3.3, NOW 4, NOW 5 en met name NOW 6 (per saldo € 1.208 miljoen). Daarnaast bestaat dit bedrag uit de verschillen tussen ramingen per 31 december 2021 en vaststellingen tot en met 31 oktober 2022 voor de NOW 1 en voor de NOW 2 (per saldo € 41 miljoen lasten). Tenslotte betreft het de vaststellingen NOW 3.1, NOW 3.2, NOW 3.3, NOW 4 en NOW 5 (per saldo € 134 miljoen lasten).

Opgemerkt moet worden dat de gepresenteerde cijfers de stand van zaken per 31 oktober 2022 weergeven. Ontwikkelingen die na 31 oktober 2022 optreden, zijn niet in deze cijfers meegenomen.

De cijfers voor de diverse correcties ad minus € 2.767 miljoen (kolom 5) bestaan uit de terugname van de sociale lasten van de premie-gefinancierde wetten (minus € 2.932 miljoen), de eliminatie van verhaal op de WW eigen risicodragende werkgevers (plus € 164 miljoen), de mutatie voorzieningen (minus € 45 miljoen), de interest (plus € 60 miljoen) en de overige correcties transactiebasis naar kasbasis faillissementsvorderingen (minus € 14 miljoen).

In tabel II.3 (Bijlage II) staat een verdere uitsplitsing van het bedrag Wazo van € 1.658 miljoen (kolom 8) in Wazo-werknemers (€ 1.349 miljoen), Wazo-WIEG (€ 213 miljoen), en Wazo-Wbo (€ 96 miljoen).

Bij het opstellen van deze tabel is verondersteld dat de afrekening van de rijksgefinancierde regelingen voor 2022 nihil zal zijn. De mutaties op de bestemmingsfondsen zijn tijdens het opstellen van deze tabel nog onbekend. Deze zijn daarom niet in de tabel opgenomen.

Tabel IV.1. Aansluitingstabel 2022

Bedragen x € 1 miljoen

	UWV-cijfers			Vertaalslag				SZW-cijfers	
Januarinota 2023	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**
WAO	3.177	598	-17	-2	-581	-	11	3.186	0
WIA-IVA	3.896	617	-50	-	-595	0	-28	3.840	-
WIA-WGA	3.606	599	28	-60	-589	1	-13	3.572	-
WAZ	81	5	0	0	-5	-	1	81	0
Wajong	3.374	223	76	-83	1	9	-5	3.596	-
Wazo	1.699	307	-10	-	-297	-	-41	1.658	-
Wazo-ZEZ	81	5	-	-	-	2	-	88	-
Re-integratie WAO/WIA/WAZ/ZW	-	-	-	103	-	-	-	103	-
Re-integratie Wajong	-	-	-	83	-	-	-	83	5
Toeslagenwet	339	57	-1	-	0	-	2	397	27
IOW	93	6	0	-	-	-	1	100	6
WW	2.523	473	23	-10	-371	-	62	2.699	-
Ziektewet	1.949	332	13	-31	-330	-	-1	1.931	-
Scholingsbudget WW	-	-	-	10	-	-	-	10	5
Regeling vouchers kansberoep	-	-	-	0	-	-	-	0	0
Compensatie transitieverg. (CRTV-AO)	-	-	375	-	-	-	1	376	-
KSS (NOW)	-	-	1.383	-	-	8	-	1.392	3.950
KSS (Overig)	-	-	13	-10	-	-	-	2	-
STAP	-	-	184	-	-	-	-	184	-
Totaal	**20.817**	**3.224**	**2.016**	**0**	**-2.767**	**20**	**-12**	**23.298**	**3.993**

Toelichting kolomnummers

(1) = Uitkeringslasten
(2) = Sociale lasten
(3) = Overige baten en lasten
(4) = Toedeling re-integratielasten
(5) = Diverse correcties
(6) = Nabetaald door SZW over 2021
(7) = Mutatie verplichtingen
(8) = SZW-jaarverslag lasten
(9) = Ontv door SZW over 2021

Bijlage V Financiële publicaties UWV

Jaarlijks brengt UWV vijf financiële publicaties uit over de premies en de fondsen. Het betreft drie algemene publicaties: de Januarinota, de Juninota en de Bijstellingennota. Hierin worden de ontwikkelingen van de lasten en de baten van de door UWV uitgevoerde wetten en beheerde fondsen beschreven. De uiterlijke publicatiedata zijn 1 februari, 1 juli en 15 oktober[1].

Daarnaast verschijnen twee specifieke publicaties: de nota Gedifferentieerde premies WGA en Ziektewet, en de nota Premievaststelling vrijwillige verzekeringen. De uiterlijke publicatiedata van deze nota's zijn 1 september en 1 december.

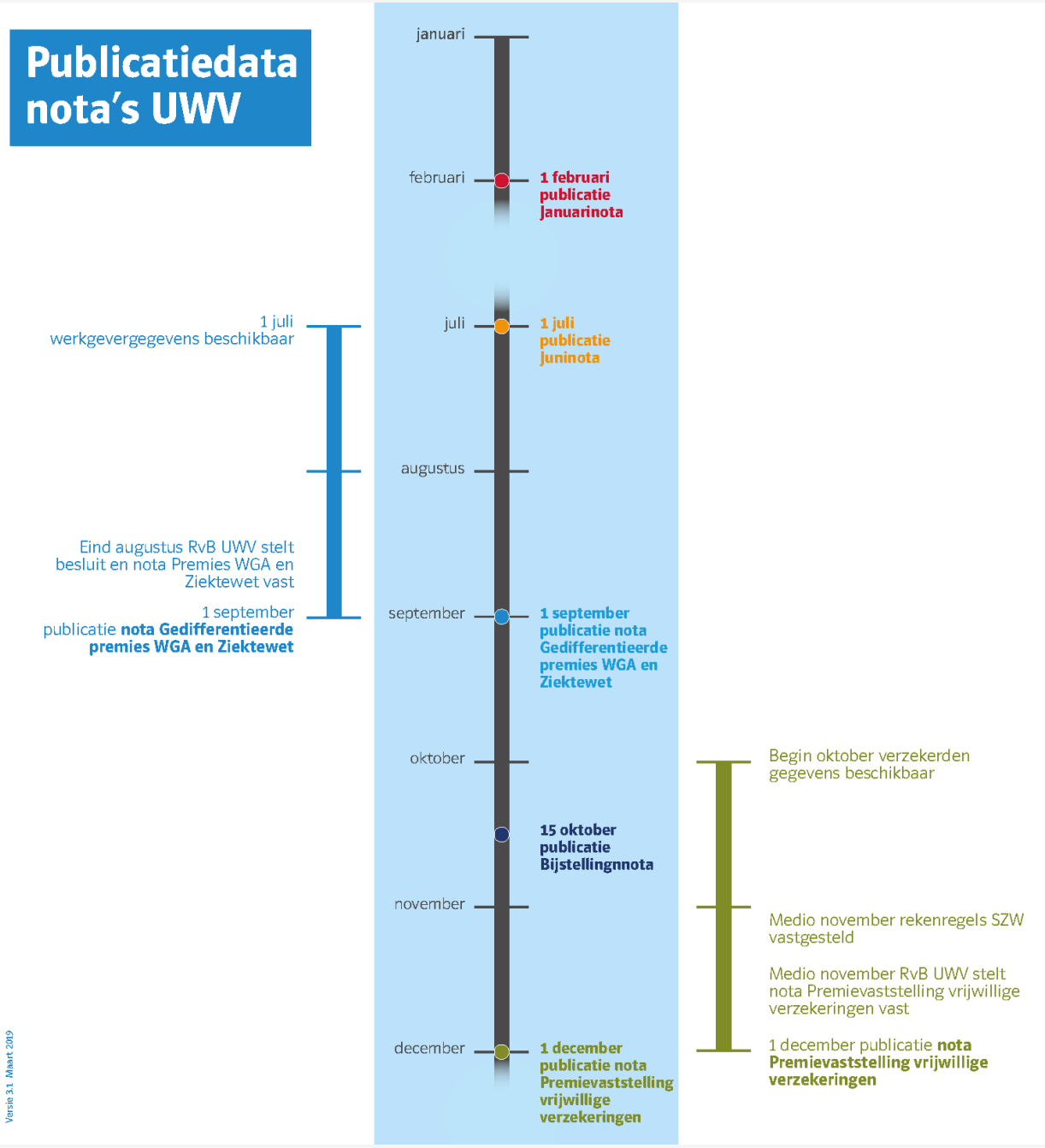

Nota Gedifferentieerde premies WGA en Ziektewet
In de nota Gedifferentieerde premies WGA en Ziektewet worden de bouwstenen beschreven waarmee de gedifferentieerde premies voor de WGA-vast, WGA-flex en Ziektewet-flex per werkgever worden berekend. Hiervoor hebben wij werkgevergegevens, statistische en financiële data nodig die vanaf 1 juli beschikbaar zijn.

De nota wordt samen met het Besluit gedifferentieerde premie Werkhervattingskas 2023 medio augustus aangeboden aan de raad van bestuur van UWV. Publicatie van het besluit met de vastgestelde premies volgt op 1 september[1] in de Staatscourant. Vanaf die datum is de nota ook beschikbaar op de website van UWV.

UWV berekent conform het besluit per werkgever de premie voor het nieuwe premiejaar. Deze percentages worden aan het eind van het jaar voorafgaand aan het premiejaar geleverd aan de Belastingdienst. Deze stuurt vervolgens aan alle werkgevers een beschikking van deze premies.

Vrijwillige verzekering

Zelfstandigen hebben de mogelijkheid om zich bij UWV vrijwillig te verzekeren voor de Ziektewet, WW, WAO en WIA of een combinatie hiervan. Het gaat hier om niet-verplicht verzekerde zelfstandigen en personen die tijdelijk niet werken, ontwikkelingswerkers en huishoudelijke hulpen. UWV stelt jaarlijks de premies voor de vrijwillige verzekeringen vast.

In de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv) is opgenomen dat voor de WW, WAO en WIA geldt dat de premie niet hoger dan het door het ministerie van SZW landelijk vastgestelde wettelijke premiepercentage mag zijn. De Ziektewet kent geen landelijk vastgesteld wettelijk percentage en kan daarom alleen op kostendekkend niveau vastgesteld worden. De premievaststelling vrijwillige verzekeringen is daarom afhankelijk van de tijdslijn die het ministerie van SZW hanteert voor de vaststelling van de landelijke wettelijke premiepercentages. De premies voor de Ziektewet, WW, WAO en WIA kunnen pas daarna in de nota Premievaststelling Vrijwillige verzekeringen worden gepubliceerd. Deze nota wordt op 1 december gepubliceerd via UWV.nl.

[1] Indien de datum in het weekend valt, wordt de nota de maandag volgend op dat weekend gepubliceerd.

Colofon

Uitgave
UWV
Financieel Economische Zaken
afdeling Planning, Control en Analyse

Postadres
Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen
Fondsenbeheer@uwv.nl

Auteurs
Wibaut Jeurissen
Neander Nijman

Aan deze nota werkten mee
Gabriella Acetelli
Ed Berendsen
Carin Gerrits
Casimir Maassen
Melissa Oosterman
Phoel Ransing
Fouad Rmila
Rogier Scheepers
Frank Schreuder
Raymond Timmermans
Menno de Vries
Jaap van Westerhuizen
Arjan Wojcik
Jaap-Jan Wondergem

Volg ons

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2023